Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 12 май 1974 йил, якшанба № 110 (15.890). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг нефть ва газ саноати масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссиясининг Ўзбекистон пойтахтида ўтказилган [illegible] мажлиси 10 майда ўз ишини тамомлади. Комиссия мажлисларида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар — Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Куба, Польша, Руминия, СССР, Чехословакия, шунингдек Югославия делегациялари қатнашди. Совет делегациясининг масъул секретари [illegible] ҳамкорлик [illegible] ни янада кучайтириш ва социалистик иқтисодий интеграцияни ривожлантириш комплекс программасига мувофиқ, мажлисларда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ўзида нефть ва газ қазиб чиқаришни жадаллаштириш, [illegible] Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг [illegible] 1985 йилгача [illegible] проблемалари ва бошқа масалалар қараб чиқилди. Пармалаш ишлари учун керакли инструментларга бўлган умумий эҳтиёжни таъминлаш тўғрисидаги таклифлар ҳам ўрганиб чиқилди.

Комиссия мажлислари вақтида чуқур ва жуда чуқур қудуқлар қазиш учун электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш [illegible] системаларини яратиш ҳақидаги битим имзоланди. [illegible] нефть ҳамда газ қудуқларини [illegible] такомиллаштириш тўғрисида [illegible] ва бошқа битимлар ҳам келишиб олинди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси газ саноатида бошқаришнинг автоматлаштирилган системасини ишлаб чиқиш ва вужудга келтириш тўғрисидаги масала ва бошқа масалалар муҳокама қилинди. Комиссия юқорида айтиб ўтилган ҳамма масалалар юзасидан тегишли тавсияларни қабул қилди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доимий комиссиясининг мажлиси дўстона вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

(ЎзТАГ).

ВАТАНИМНИ КУЙЛАЙМАН!

Совет адабиётининг Ўзбекистондаги кунлари ёпилди

Шу май кунлари Ўзбекистон [illegible] совет халқларининг дўстлиги, партия, [illegible] тўғрисида айтилган [illegible] ажойиб бир китоб [illegible] Унинг ҳар бир саҳифаси Қарши [illegible] Хоразм [illegible] диёрида қад кўтарган кўм-кўк шинам шаҳар ва қишлоқлар манзаралари шу китоб саҳифаларида намоён бўлур эди. Неча минг километрлаб босиб ўтилган йўлларда совет адабиёти кунлари қатнашчиларининг Ўзбекистон меҳнатчилари билан бўлган шоду-хуррам учрашувлари туфайли вужудга келган бу китоб Ватанимизни куйловчи, қардош республикаларнинг бузилмас иттифоқини тараннум этувчи янги бир достон бўлур эди.

Меҳмонлар яна Тошкентда тўпланишди. Шу ерда, Алишер Навоий номли театрда — бундан олти кун муқаддам кўп миллатли совет адабиётининг Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган байрами Ўзбекистон бўйлаб сеп ёйган жойда якунловчи концерт бўлиб ўтди!

Қардош республикалар адабиётлари вакиллари делегациясининг раҳбари, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, «Знамя» журналининг бош редактори, СССР Давлат мукофотининг лауреати В. М. Кожевников қалби дарё Ўзбекистон меҳнаткашларига самимий кутиб олганлиги учун қизғин миннатдорчилик сўзларини айтди.

— Янги инсонни тарбиялаб вояга етказишда совет адабиёти ва санъатининг ролига ўртоқ Л. И. Брежнев [illegible] деди В. М. Кожевников. — Коммунистик партия бутун совет маданиятининг гуллаб-яшнашига катта эътибор бериб [illegible] жойи олган нарсаларнинг ҳаммаси янги-янги асарларда ўз ифодасини топиши лозим.

Дарҳақиқат, мамлакатнинг ҳамма томонларидан Ўзбекистонга келган ёзувчи ва шоирлар Ўзбекистонда кўрган нарсаларидан ўзлари учун янги мавзу олдилар, совет кишисининг ишлари латофатини шарафловчи янги-янги мисралар тўқидилар. Меҳмонларнинг кўплари бу ерга бир неча бор келганлар, шунинг учун ҳам улар ўзларини «асл ўзбекистонлик» деб атайдилар. Меҳмонларнинг ён дафтарлари янги асарларнинг режалари билан тўлди, уларга янги назмий сатрлар битилди. Бу шеърлар қардош адабиётлар дўстлиги оқшомида янгради. Бу оқшом совет адабиётининг Ўзбекистондаги байрами кунларида юзага келган кўркам китобнинг хотимаси бўлди.

Москвалик шоирлардан Римма Казакова билан Гарольд Регистан, бурят шоири Дамба Жалсараев, улуғ украин қўбизчисининг авлодлари Иван Драч билан Виктор Кочевский, Озарбайжон шоири Вилоят Рустамзода, молдавиялик меҳмон Аурелиу Бусуйок, Туркманистон вакили Ота Отажонов, арман адибларининг вакили Геворг Эмин, ленинградлик шоир Георгий Некрасов, қозоқ ёзувчиси Сирбай Мавленов, грузин шоири Реваз Маргиани, [illegible] белорус адиби Сергей Граховский [illegible] Ватанни, партияни, Совет Ўзбекистонини [illegible] «Ватаним куйлайман» деб ном қўйиш бўлган китобнинг саҳифаси бўлади.

Кечада Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Комил Яшин Ўзбекистон меҳнатчиларининг кўп миллатли совет адабиёти намояндаларига қизғин меҳр-муҳаббат туйғуси тўғрисида, совет ёзувчилари қардош совет халқларининг дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшаётганликлари ҳақида гапирди.

Кечада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, А. Д. Бесчастнов, П. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев ҳозир бўлдилар. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республикадаги саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари илғорларининг тўққизинчи беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш юзасидан зарбдор ишчилар бошлаган ташаббусни маъқуллаган эди. Тўққиз зарбдорнинг бири — Валентин Мамаев «Ўзбекхиммаш» заводида меҳнат қилади. У қарийб 20 йилдан бери шу корхона аъзоси. Айни кунларда илғор токарь ўз ваъдасига биноан ишлаб, топшириқларни ортиғи билан бажармоқда. Суратда: илғор токарь В. Мамаев иш устида.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

11 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика маданият муассасалари, матбуот, радио ва телевидение, министрликлар ва идоралар ходимларининг, олимларнинг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари ҳамда бошқа раҳбар партия ва совет ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда «Адабиёт ва санъатга партия раҳбарлиги ҳамда ҳозирги замон идеология кураши» деган мавзуда КПСС Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро доклад қилди. (ЎзТАГ).

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Ўзбекистонда СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг мажлислари давом этмоқда, шу мажлисларда депутатликка номзодлар рўйхатга олинмоқда.

617-**Денов** сайлов округида округ комиссияси Шўрчи районидаги «Ленинград» колхозининг бригадири **Тўлган Пардаева**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

114-**Гулистон** сайлов округидан Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари **Виктор Алексеевич Хайдуров**, 112-**Денов** сайлов округидан Денов районидаги генерал Раҳимов номли колхоз бригадири **Ҳалима Азимова**, 123-**Ленинград** сайлов округидан Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари **Фахриддин Шамсиддинович Шамсиддинов** СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзодлар қилиб рўйхатга олиндилар.

ЯНГИ САЙЛОВ УЧАСТКАЛАРИ

Республика шаҳарлари ва районларининг хариталарида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи сайлов участкаларининг белгилари қўйилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида олинган маълумотларга биноан республикада ҳаммаси бўлиб 4940 та сайлов участкаси ташкил этилган. Бу мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига илгари ўтказилган сайлов вақтидагидан 176 та кўпдир.

Сайлов участкалари сонининг ортиши республика аҳолиси кўпайганлиги билан изоҳланмайди. Сайлов участкаларининг янги чегаралари СССР Олий Советига ўтказилган сўнгги сайловдан бери ўтган тўрт йил ичида Ўзбекистон меҳнаткашларининг турмушида рўй берган қувончли ўзгаришларни акс эттирди.

Шу йиллар мобайнида Ўзбекистонда 23 та янги шаҳар вужудга келди. Шу шаҳарларнинг ҳар бири партия XXIV съезди қарорларида белгиланганидек саноатнинг жадал ўсиши туфайли вужудга келди. Олтин қазиб олувчилар шаҳри — Зарафшонга минглаб сайловчилар кўчиб келди. Қурувчилар ва энергетиклар шаҳри — Ширин аҳолиси, Советобод, Шеробод сайловчилари, тез ўсиб бораётган навқирон бошқа жойларнинг аҳолиси сайловга тайёргарлик кўришмоқда.

Республика қишлоқ хўжалигининг меҳнатчилари партия XXIV съезди қарорларини бажара бориб, ўтган ана шу йиллар мобайнида пахта, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни кўпайтирдилар, илгари қақраб ётган катта-катта массивларни гуллаган далалар ва боғларга айлантирдилар. Буларнинг ҳаммаси 28 та янги қишлоқ райони, ўнлаб қишлоқларни ташкил этишга, сайлов «географиясида» катта ўзгаришларга сабаб бўлди. Қарши ва Мирзачўлда, Қуйи Амударёда участкаларнинг сони анча кўпайди. Бу ерларда даштга ҳужум қилиш кенг фронтда олиб борилмоқда.

Тошкент, Самарқанд ва бошқа шаҳарларда ҳам сайлов участкаларининг чегараси кенгайди. Уларнинг сони янги микрорайонлар ҳисобига кўпайди. Янги микрорайонларда кўплаб сайловчилар ҳовли тўйлари ўтказишди.

Аҳолининг сонига қараганда сайлов участкалари бир хил эмас, улар орасида катта-кичик участкалар ҳам бор. Унчалик катта бўлмаган участкалар олис районларда жойлашган яйлов посёлкаларида, геологик экспедицияларда, метеостанцияларда тузилди. Овоз бериш ҳуқуқига эга бўлган ҳар бир киши қаерда яшашидан қатъий назар сайловда қатнаша олиши учун ҳамма ишлар қилинди (ЎзТАГ).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИК

РАБОТ, 11 май. (ТАСС). Бу ерда СССР билан Марокаш ўртасида 1974—1975 йилларда маданий ҳамкорлик қилиш плани имзоланди. Шу планга мувофиқ рус ва араб тили ҳамда адабиёти муаллимлари ўзаро юбориб турилади. Марокаш студентлари турли ихтисосликларни ўрганиш учун Совет Иттифоқига юборилади. Маданият арбобларининг ўзаро сафарлари, артистларнинг концертлари, амалий ва тасвирий санъат виставкалари уюштириш планда кўзда тутилган. Туризм ва спорт делегацияларини юбориш янада ривожланади.

САЙЛОВ ОЛДИ КАМПАНИЯСИ БОШЛАНДИ

ПАРИЖ, 11 май. (ТАСС). Францияда президент сайловининг 19 май куни ўтказиладиган иккинчи даврасн олдидан расмий кампания бошланди. Биринчи даврадан кейин сайлов рўйхатида энг кўп овоз олган икки номзод — сўл кучларнинг ягона номзоди бўлган социалистик партия биринчи секретари Ф. Миттеран билан экономика ва молия министри В. Жискар Д'Эстэн фамилиялари қолдирилди. Сайлов олди кампанияси доирасида бугун кечқурун президент лавозимига кўрсатилган иккала номзод ўртасида бир ярим соатлик мунозара бўлади, бу мунозара Франция телевидениеси орқали кўрсатилади.

Сайлов олди кампанияси 17 майда тугайди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

ДОРУССАЛОМ, 11 май. (ТАСС). Танзания пойтахтида Танзания, Замбия, Заир ва Конго Халқ Республикаси ташқи ишлар министрларининг Африкадаги озодлик кураши проблемаларига бағишланган маслаҳат учрашуви ўз ишини тамомлади.

Учрашувда миллий озодлик ҳаракатларининг вакиллари ҳам қатнашдилар. Учрашув қатнашчилари тўла озодлик ва мустақилликка эришиш учун курашаётган Африка ватанпарварларини қўллаб-қувватлашни кучайтириш зарурлигини уқтирдилар, дейилади бу ерда эълон қилинган ахборотда.

ХУНТА УЧ ОЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Халқ бирлигининг таниқли сиёсий арбобларидан 29 киши Досон оролидаги қамоқ лагеридан Сантьягога келтирилганлигини Чили ҳарбий-фашист хунтасининг расмий вакили тан олди. Уларнинг ҳаммаси, деди хунтанинг вакили, «Тез орада судга берилади», деб хабар қилади Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Сантьягодан. Мухбирнинг таъкидлаб ёзишича, шу арбоблар орасида Чили Компартиясининг Бош секретари Луис Корвалан, радикал партия раиси Ансельмо Суле, Сальвадор Альенде ҳукуматининг министрлари Чили миллий конгрессининг депутатлари ва сенаторлари бор.

ЮБИЛЕЙ МАЖЛИСИ

БИРОБИЖАН, 11 май (ТАСС). Яҳудийлар автоном области тузилганига 40 йил тўлди. КПСС область комитети билан меҳнаткашлар депутатлари область Советининг бугунги тантанали юбилей мажлиси шу шонли санага бағишланган.

Марш садолари остида залга Ленин ордени ва Халқлар дўстлиги ордени порлаб турган область байроғи, шунингдек КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг эсдалик байроғи олиб кирилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланади.

КПСС область комитетининг биринчи секретари Л. Б. Шапиро доклад қилди.

Тантанали мажлисда советлар биринчи область съездининг делегати А. Т. Дорошенко, Теплозерск цемент заводи айланма печининг машинисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. И. Врублевский, Хабаровск ўлка партия комитетининг биринчи секретари А. К. Черний ва бошқалар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилинди.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ ҚИЗҒИН

Ўзбекистонда бир миллион гектар ердаги чигит текис униб чиқди. Ёш ниҳоллар ўртача ҳисобда иккита-учтадан чинбарг чиқарди.

Андижон области пахтакорларининг далалари айниқса яхши. Механизаторлар бу ерда 185 минг гектар пахта майдонининг ҳаммасида қатор ораларига дастлабки ишловни республикадаги бошқа областларга нисбатан барвақт тугалладилар. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ пахта майдонининг ярмисидаги ғўзани ягана қилиб бўлдилар. Экинларни минерал ўғит билан озиқлантириш янгиланган картограммаларга мувофиқ тавсия этилган қатъий норма билан олиб борилмоқда. Ана шу тавсиялар бригадаларга юборилган.

Бу йилги баҳор об-ҳаво хизмати маълумотларига кўра, республикада ҳарорат одатдагидан юқорироқ бўлади. Чигит униб ўсиши учун иссиқликдан кўпроқ баҳра олганлиги кўриниб турибди. Пахтакорлар ҳозир бутун диққат-эътиборларини экинларни ҳамма жойларда парвариш қилишга қаратмоқдалар. Далаларга 18 минг культиватор олиб чиқилди. Жанубий районларда дастлабки ҳосил суви бериле бошланди.

Баҳор деҳқонларни шошилтирмоқда. Бир миллион 700 минг гектар ерга чигит экилди. Хоразм ва Қорақалпоғистондан бошқа ҳамма областлар экишни муваффақиятли тамомлади. Хоразм ва Қорақалпоғистон экишни тугаллаш арафасида турибди. (ЎзТАГ).

ШОЛИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида шу йил 11 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — план (гектар ҳисобида); учинчи стун — бир кунда экилган майдон; тўртинчи стун — жами экилгани; бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Наманган	3301	70	3045	92,2
Фарғона	2401	108	2139	89,1
Тошкент	10768	344	9588	89,0
Сурхондарё	4105	—	3153	76,8
Андижон	2963	20	2124	71,7
Самарқанд	2100	70	1242	59,1
Сирдарё	7623	500	4421	58,0
Хоразм	9196	729	4249	46,2
ҚҚАССР	37470	1609	12680	33,8
Республика бўйича:	79927	3450	42641	53,4

ИХТИСОСЛАШТИРИШ АФЗАЛЛИКЛАРИ

ИХТИСОСЛАШТИРИШ, КОНЦЕНТРАЦИЯЛАШ, МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ — КОНИ ФОЙДА ⊙ БУЗОҚЛАРНИ КАТАКЛАРДА БОҚИШ УСУЛИ ⊙ БИР СОҒУВЧИ 200 ТОННА СУТ, 10 ТОННА ГЎШТ ЕТИШТИРАДИ.

Биз бундай бўлишини ўйламаган эдик. Фермани ихтисослаштириш ҳақида гап борганда, баъзилар: «Бўлмаган гап. Фақат сут етиштириш билан қаноатланиб ўтирамизми?» дейишган эди. Ўшандан буён уч йилдан ортиқ вақт ўтди. Сут булоғи, гўшт манбаи нима эканига мана энди тушундик.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Олмаотадаги тантанали йиғилишда сўзлаган нутқида бундай деди: «Ишлаб чиқаришни концентрациялаш негизида ихтисослаштиришнинг самарали эканлигини кўпгина йирик совхозлар ва колхозларнинг тажрибаси исботлаб турибди. Бундай хўжаликларда, одатда меҳнат унумдорлиги юқори, техникадан, ўғитдан ва ем-хашакдан фойдаланиш самарадорлиги ҳамда бошқа иқтисодий кўрсаткичлар ҳам баланд». Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари бу гапларни худди бизнинг хўжалигимиз, фермамиз мисолида айтаётгандай туюлди.

Фермамиз сут етиштиришга ихтисослаштирилгач, сигирлар 900 бошни ташкил этди. Шу кунларда 400 сигир соғилаяпти, Яқин кунларда соғин сигирлар 700 га етказилади. Илгари фермадаги жуда кўп ишлар қўлда бажариларди. Бу ерда «арча», «молокопровод» агрегатлари ўрнатилгач, соғувчилар 22 кишидан 9 киши қолди. 13 киши бошқа ишларга кўчирилди. Иқтисодий манфаат кўрдик.

СССР Олий Советининг депутати М. Ғафforова илгари 60 бош сигир соғарди. У бу йил 90 бош сигирнинг ҳар бошидан 4400 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишга ҳаракат қилмоқда. Эргашхон Болтаева, Руқияхон Эргашева, Ҳидоят Шодмонова, Муҳаббат Латиповалар 50 бошдан соғин сигирни парваришлаб, уларнинг ҳар биридан 3500—4000 литрдан серқаймоқ сут соғиб олишга сўз бердилар. Илгари бир молбоқар 40-50 бош бузоқ парвариш қилган бўлса, эндиликда бир молбоқарга 100-150 бузоқ тўғри келяпти.

Фермамиз соғувчилари, молбоқарлари КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида қўйилган вазифаларни амалга ошира бориб, бузоқларни одатдагидек группа усулида эмас, махсус катакларда боқиш ташаббусини бошлаб бердилар. Бунинг учун узунлиги 120 сантиметр, кенглиги 40-50 сантиметр, баландлиги салкам икки метр келадиган махсус металл катаклар тайёрланди. Янги туғилган бузоқлар махсус катакларда боқилганда, бир кеча-кундузда 650-700 грамм семирмоқда. Бузоқлар бу ерда 75-80 кун парвариш қилиниб, сўнгра гўшт етиштиришга ихтисослаштирилган хўжаликларга топширилаётир.

Колхозимизда чорвачилик рентабелли соҳа ҳисобланади. Биз қорамолчилик билан бирга қўйчилик, паррандачиликни ҳам комплекс ривожлантириш режаларини тузиб чиққанмиз. Қўйчилик фермаси коллективи, сут-товар фермаси коллективи билан мусобақалашиб меҳнат қилмоқда. Натижа яхши, ҳар юз бош совлиқдан 150 тадан қўзи олинди. Наслга қўзи қолдириш, тери, жун тайёрлаш топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда. Колхозимиз правлениеси ва партия ташкилоти чорвачиликни янада юксалтириш режаларини ишлаб чиқдилар. Келажакда қорамоллар 1,2 баравар, қўйлар икки баравар кўпаяди. Гўшт, сут, қоракўл тери, жун, тухум етиштириш кескин ошади.

Биз чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаб, кўплаб ем-хашак, силос, сенаж тайёрлаймиз. Чорвачиликка механизацияни янада кенгроқ жорий этамиз. Халқимизнинг чорвачилик маҳсулотларига бўлган талабини тўлароқ қондириш учун изланишни давом эттирамиз. Яқин-яқинларгача моллардан қолган нушхўрд чиқинди сифатида ташлаб юбориларди. Хўжалигимизда «ОГМ-0,8» типидаги аппарат қурилиб ишга туширилди. Бу ўзига хос «завод» нушхўрдни тозалайди, буғлайди ва қайта тайёрлайди. Бу тадбир фермамизда ем-хашакдан юз фоиз фойдаланишга имкон яратди.

Мен яна бир муҳим нарсани қайд қилиб ўтмоқчиман: жуда кўп фермаларда молбоқарлар, соғувчилар, ҳисобчи ходимлар бор. Уларни қисқартириш вақти келди. Ферма мудири ҳозирги шароитда малакали мутахассисдир, у зоотехник, ҳисобчилик ишини олиб бориши мумкин. Бир соғувчининг ўзи ҳам бузоқ боқиши, хам сигирни соғиб-парваришлаши мумкин-ку? Бундан ташқари фермаларда қанча-қанча шофёрлар, тракторчилар, аравакашлар бор. Бизнинг фермамизда бир шофер (у ўрта махсус маълумотли) бор. Ўзи машинада тайёрлов пунктига сут ташийди, топширади, ҳисоб-китобини ҳам ўзи юритади. Зарур бўлганда тракторда молларга ем-хашак, концентрат озуқа тарқатади. Вақти келганда далага чиқиб маккажўхори қатор ораларига ишлов беради. У комбайнни бошқариб, силос бостиришда қатнашади. Бизнинг фикримизча, бундай кўп касбли чорва мутахассисларини кўпайтириш, улардан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш лозим. Шундай қилинганда ортиқча харажатлар барҳам топади.

Фермамиз коллективи ўз олдига қўйилган юксак ва шарафли вазифани муваффақиятли бажариб, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олади.

Ҳ. НОРПЎЛАТОВ,
Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг ферма мудири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

СССР Олий Совети депутатлигига номзодлар рўйхатга олинмоқда

Мамлакатимизда СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг бўлиб ўтаётган мажлисларида корхоналар, колхозлар, муассасалар коллективларининг умумий йиғилишларида кўрсатилган ва меҳнаткашлар вакилларининг округ сайлов олди кенгашларида якдиллик билан маъқулланган номзодлар депутатликка рўйхатга олинмоқда.

СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи **Олтой** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министри **Иван Флегонтович Синицин** депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Николаевск-Амур шаҳридаги кемасозлик заводининг кема йиғувчилар бригадаси бошлиғи **Владимир Федорович Новиков** Хабаровск ўлкаси **Шимолий** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Амур** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Амур областининг Ивановка районидаги «Родина» колхозининг раиси **Юрий Андреевич Тишков** депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи **Челябинск** сайлов округи округ сайлов комиссияси СССР мудофаа министрининг ўринбосари, Совет Иттифоқи Маршали **Кирилл Семенович Москаленко**ни СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

Астрахань области **Ахтубинск** сайлов округининг округ сайлов комиссияси Владимир районидаги «Путь к коммунизму» колхозининг бош мелиоратори **Клавдия Пантелеевна Воронова**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

Калинин области **Ржев** сайлов округининг округ сайлов комиссияси мажлисида СССР маориф министри **Михаил Алексеевич Прокофьев**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олишга қарор қилинди.

Калинин областининг Сонково районидаги «Красний Октябрь» колхозининг раиси **Юрий Михайлович Иванов Бежецк** сайлов округининг округ сайлов комиссияси томонидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Калуга областидаги **Киров** сайлов округидан Киров чўян қуйиш заводи формовкачилар бригадасининг бошлиғи комсомол аъзоси **Галина Ивановна Киселева**, **Малоярославец** сайлов округидан Угодскозавод районидаги «Протва» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Иван Михайлович Ермаков** СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Ашхобод — Совет сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Туркманистон ССР Рассомлар союзи правлениесининг раиси СССР халқ рассоми **Иззат Қиличев** СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Новосибирск шаҳар **Заельцово** сайлов округидан Қизил Байроқ орденли Сибирь Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник **Михаил Григорьевич Хомуло** СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Курган сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб бу ерда Курган ғилдиракли шатакчи машиналар заводининг слесари комсомол қиз **Галина Тимофеевна Нестерова** рўйхатга олинди.

Саранск электр лампа заводининг ишчиси **Надежда Васильевна Федотова** Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Саранск** сайлов округидан (Мордва АССР) депутатликка номзодлар рўйхатига киритилди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **26 Боку комиссари** номли сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида 26 Боку комиссари номли нефть-газ қазиш бошқармасининг оператори **Қамархоним Мирзаоға қизи Сулейманова** депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Геховит қишлоғидаги совхоз тамакикори **Кима Амбарцумовна Татосян** Арманистон **Мартуни** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг қарори билан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлари номзодларининг рўйхатига киритилди.

Киров шаҳрида Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи **Киров** сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида Россия Федерацияси қишлоқ хўжалиги министри **Леонид Яковлевич Флоренть**ев депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи **Металлургия** сайлов округининг округ сайлов комиссияси Челябинск металлургия заводи блюмингининг катта оператори **Иван Ефимович Погорелец**ни депутатликка номзод қилиб рўйхатга олди.

Тоғли Олтой сайлов округи (Олтой ўлкаси) округ сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Шу округдан СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Георгий Мокеевич Марков**ни СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министри **Николай Владимирович Тимофеев** Вологда область **Северний** сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Петрозаводск **Ленин** район округ сайлов комиссиясининг мажлисида шаҳар касалхонасининг врачи **Хильма Андреевна Перелляйнен** Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ленин сайлов округидан СССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди. (ТАСС).

16 июнь якшанба — СССР Олий Советига сайловлар куни

ИШЧАН АГИТАТОРЛАР

Колхоз клуби шинам қилиб безатилган. Кечқурунлари бу ерга механизаторлар, чорвадорлар, пахтакорлар тўпланишади. Ҳозир Қоракўл районидаги «Октябрь» колхозида ташкил этилган агитпункт қишлоқдаги энг гавжум жой бўлиб қолди.

Бунинг сабаби шундаки, ўқитувчи Ҳамроқул Ражабов бошчилигидаги агитаторлар коллективи колхозчилар ўртасида мароқли суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказмоқдалар.

Агитпунктда ўтказиладиган тадбирлар плани тузиб чиқилган. Қайси куни қандай тадбир ўтказилиши сайловчиларга маълум қилинган. Агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар лекция ва суҳбатларда маҳаллий фактлардан кенг ва ўринли фойдаланмоқдалар. Шунинг учун ҳам «Депутат — халқ хизматкори», «Совет сайлов системаси», «Озодалик саломатлик гарови», «Меҳнат, меҳнатнинг таги роҳат» каби мавзулардаги лекция ва суҳбатлар колхозчиларда жуда катта қизиқиш уйғотди. Агитаторлар сайлов олди тушунтириш ишларини кун сайин қизитиб, колхозчиларни КПСС Марказий Комитетининг партияга, Совет халқига Мурожаатига жавобан янада унумли ва самарали меҳнат қилишга ундамоқдалар.

Х. ШИХОВ.

УЮШҚОҚЛИК

Чирчиқ шаҳрида мамлакатимиз олий ҳокимият органига бўладиган сайловларга қизғин тайёргарлик кетмоқда. Бу ерда 48 та сайлов участкаси ташкил этилган. Округ сайлов комиссияси барча участка сайлов комиссиялари учун семинар ўтказди.

Ҳозирги пайтда сайлов участкаларида сайловчиларнинг рўйхати тузиб бўлинди. Бу ишда агитаторлар айниқса жонбозлик билан ишладилар. Ҳозир сайловчилар рўйхатини илишга тайёргарлик бормоқда.

Шаҳардаги учта маданият саройи агитация ва пропаганда ишлари марказига айланди. Бундан ташқари 38 та агитпункт қизғин иш олиб бормоқда. Ҳар бир агитпунктга 40-50 жамоатчи агитатор уюшган. Шаҳар партия комитети агитация ишларининг савиясини ошириш, бунинг самарадорлигига эришиш чораларини кўрмоқда. Шу мақсадда агитатор ва пропагандистлар семинари ўтказилди. Унда шаҳар партия ва совет органларининг раҳбар ходимлари лекция ўқидилар ва докладлар қилдилар. Барча агитаторлар «Сайловдан сайловгача» деган қўлланма билан таъминланди. Жамоатчи агитаторлар корхоналарда, аҳоли яшаш жойларида тушунтириш ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Сайловлар орасида Чирчиқ шаҳрида саноат, қурилиш, маориф, соғлиқни сақлаш ва маданият қанчалик ривожланганлиги, шаҳарни ободонлаштиришдаги ютуқлар ҳақида мароқли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Агитаторлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллигига бағишлаб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни ва бу вазифаларни бажаришнинг аҳамиятини тушунтириб бермоқдалар.

Шаҳар «Билим» жамияти агитаторлар ва лекторларга яқиндан ёрдам бераётир. Жамият тематик лекциялар планини тузиб чиқди ва лекция текстларини тарқатди. Ишлаб чиқариш коллективларида тушки дам олиш пайтларида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Т. УРУНОВ.

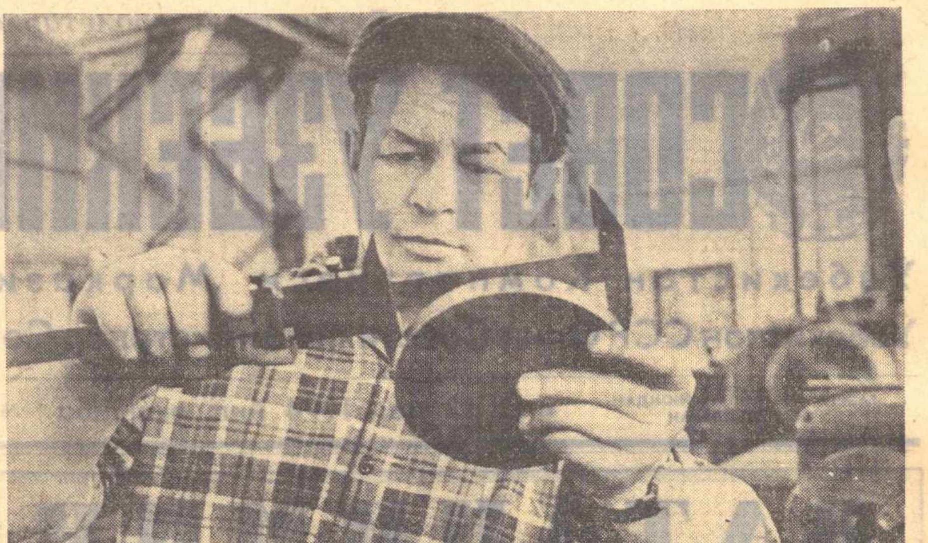

Тошкент трактор заводининг токарлик цехи ишчиси В. И. Романовский бу корхонада 21 йилдан бери меҳнат қилиб келмоқда. У ана шу вақт ичида кўплаб шогирдлар тайёрлади. Илғор токарь айни кунларда 1976 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Суратда: В. И. Романовский иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

Ўзбекистон Журналистлар союзи мукофотининг лауреатлари

Ўзбекистон Журналистлар союзи 1973 йилнинг ҳарбий-ватанпарварлик мавзуини энг яхши ёритганлик учун ҳар йилги бериладиган мукофотларни олиш учун ўтказилган конкурсни якунлади.

Республика Журналистлар союзининг биринчи мукофоти «Кўчма кубоги ва биринчи даражали диплом» «Ферганская правда» газетаси редакциясига берилди. Республика ёшлар газетаси «Ёш ленинчи» иккинчи мукофот ва иккинчи даражали дипломга сазовор бўлди. Учинчи мукофот ва ва тегишли диплом «Ёшлик» радиостанциясининг «Жасорат» программаси редакциясига берилди.

«Тошкент ҳақиқати», Андижон область «Коммунист» газетаси, Фарғонадаги «Коммуна» газетаси, «Советская Бухара» газетаси редакцияларининг, «Алмаликский рабочий» шаҳар газетаси редакциясининг газетхонларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш соҳасида яхши ишлаганликлари кўрсатиб ўтилди. Бу редакцияларга ҳам Ўзбекистон Журналистлар союзининг дипломлари тақдим этилади. (ЎзТАГ).

ЎТТИЗ ЙИЛДАН КЕЙИН...

Улар дийдор кўришмаганига ўттиз йилдан ошди. Тошкент диёрида ниҳоят шодиёна учрашув бўлди. Ўзбек Исмоил Салимов билан бурят Содном Хандажапов бир-бирларини қардошларча қучдилар. Улар машҳур Доваторнинг отлиқ корпуси сафларида бирга жанг қилган, биргалашиб Москвани мудофаа қилган, кейин Смоленск, Брянск ўрмонларида, Курск яқинида фашистларни қиргандилар.

1943 йилнинг августида Севский яқинидаги қаттиқ жангда миномёт батареяси командирининг ўринбосари Содном Хандажапов оғир яраланди. Полк комиссари Исмоил Салимов жанговар ўртоғи билан юраги эзилиб хайрлашди. Душман снаряди миномётчини шу қадар дабдала қилган эдики, унинг соғайишига умид йўқ эди. Орадан бир соат ўтгач, фашистлар авиацияси ҳужуми чоғида Салимов тупроққа кўмилиб қолди. Иккала сиёсий ходим ўлдига чиқарилди.

Тақдирнинг тақозоси, медикларнинг ёрдами билан ўлимдан омон қолган икки отлиқнинг ҳар бири яқин дўстимдан жудо бўлдим деб юрарди. 1970 йилда собиқ миномётчи китоблардан бирида комиссарнинг ўлими тўғрисида ёзилган сатрларни ўқигач, унинг оиласини излаб топишга аҳд қилди. Мудофаа министрлигига юборган хатига Салимовнинг ўзи жавоб ёзиб юборганлигини кўриб ҳайратда қолди.

Икки фронтчи Ғалаба кунида Ватанимизнинг халқини Улуғ Ватан урушида ғалабага олиб келган Ленин партияси учун, совет кишиларига зўр куч-қудрат бағишлаган улуғ дўстлик учун қадаҳ кўтарди. (ЎзТАГ).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ ҲАФТАЛИГИ

ТАЛАНТ ВА ИСТЕЪДОД ЧАШМАСИ

Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг шонли 50 йиллиги ўзбек совет санъати ва маданиятининг ҳам улкан байрами бўлади. Чунки, шаклан миллий, мазмунан социалистик, ўзининг бутун руҳи ва социал йўналиши жиҳатидан интернационал характерга эга бўлган бу ҳаётбахш санъат, маданият айнан шу даврда бунёдга келди, ривож топди. Йил сайин, кун сайин гуркираб ўсиб, гуллаб-яшнаётган ана шу катта санъат ва маданиятнинг кичик бир ирмоғи Андижонда илдиз отди.

Ўтган ярим аср ичида областимиз ҳаётининг бошқа ҳамма соҳаларида бўлгани каби маданиятида ҳам жуда катта ўзгаришлар юз берди.

Революцияга қадар бу ерда атиги 29 та мактаб, бир неча мадраса, битта клуб (офицерлар уйи) ва 1000 та китоб фондига эга бўлган ягона кутубхона (1907 йилда ташкил этилган) бор эди, холос. Шаҳардаги истироҳат жойлари — Рўзнохун бойнинг томоша боғи ва «Афғон-боғ»дан меҳнаткашлар фойдаланиш ҳуқуқидан маҳрум эдилар.

Октябрь революциясининг ғалабаси ҳар хонадонга зиё олиб кирди, илмга ташна эл онгига нур таратди. Ленин кўрсатмаси асосида амалга оширилган маданий революция маънавий қашшоқликка маҳкум бўлган меҳнаткашлар оммасини асрий зулматдан халос этди. Эндиликда улар фан ва маданиятдан кенг баҳраманд бўлиб, ижодий камолот сари интилмоқдалар. Ҳозир 2 та профессионал театр, 2 та халқ театри, 4 та халқ ансамбли, 11 та маданият ва истироҳат боғи, 1195 та кутубхона ва кўплаб бошқа маданий-маиший муассасалар уларнинг хизматида.

«Боғишамол», «Боғибаланд», «Ширмонбулоқ» деб номланган янги оромгоҳлар ҳам эл ихтиёрига бериб қўйилган. 595 та мактаб, 4 та олий ва 29 та махсус ўрта ўқув юртида меҳнаткашларнинг 346 мингдан зиёд фарзанди билим олмоқда.

Областимизда 272 фан кандидати ва 29 фан доктори ишламоқда.

Янги ижтимоий тузум меҳнаткашларга талант ва истеъдодларини тўла намоён этиш учун чексиз имкониятлар очди. Шунинг учун ҳам профессионал ва ҳаваскорлик санъати барқ уриб ўсмоқда. Мамлакатга таниқли кўпгина санъаткорлар Андижонда вояга етганлар. Совет санъатининг юксалишига салмоқли ҳисса қўшган ва бу санъатда ўзига хос мактаб яратган устоз санъаткорлар Ҳалима опа Носирова, Тамарахоним, Лутфихон ая Саримсоқова, Аббос Бакиров ва бошқалар ўз ижодларини шу ерда бошлашган.

Ҳозирги пайтда ҳам областимизда талант ва истеъдодлар чашмаси жўшқин. Ҳар йили меҳнаткашлар орасидан кўплаб ҳаваскор санъаткорлар етишиб чиқмоқда. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, маданият, маориф ва хўжалик органлари уларни қидириб топиш, уюштириш ва тарбиялаш соҳасида катта ишларни олиб бормоқда. Область, шаҳарлар ва районлар миқёсида халқ талантларининг кўриклари, конкурслар, ашула ва санъат байрамлари, бадиий ҳаваскорлик санъатининг ҳамма жанрлари бўйича фестиваллар мунтазам ўтказилиб турибди. Бундай тадбирлар ҳар гал кўплаб янги талантларни аниқлашга имкон бермоқда.

Ҳозир областимизда 500 га яқин бадиий ҳаваскорлик коллективи бор. 10 мингга яқин киши музика, хор, рақс, драма ва бошқа тўгаракларга қатнашаётир. Иштирокчиларнинг ижрочилик маҳорати тобора ошмоқда, спектакль ва концертларнинг ғоявий-бадиий савияси кўтарилмоқда.

Кўпгина бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўзларининг нисбатан юксак маҳоратлари билан областимизга, республикамизга, Иттифоқимиз ва ҳатто чет элларга ҳам танилиб қолишди. 15 коллектив ва 120 ҳаваскор республика конкурсларининг лауреати бўлди. Ўтган йили областимиз ҳаваскорлари вокалистларнинг СССР халқлари қўшиқларини ижро этиш бўйича ўтказилган республика конкурсида ғолиб чиқишди. «Марҳабо, талантлар» ва «Чашма» телевизион конкурсларида ҳам андижонлик ҳаваскорлар зўр маҳорат кўрсатишиб, катта муваффақиятларни қўлга киритишди. Москва район ашула ва рақс ансамбли «Чашма»нинг учала турида ҳам ғолиб чиқди. Иккита коллектив Болгария Халқ Республикасида, учта коллектив Москва ва Ленинградда ўз маҳоратларини намойиш этиб қайтишди. Андижон шаҳридаги 2-маданият уйининг мақомчилар халқ ансамбли эса Осиё ва Африка мамлакатлари композиторларининг Олмаотада ўтказилган халқаро симпозиуми қатнашчиларига маданий хизмат кўрсатди.

Шу кунларда бадиий ҳаваскорлик ҳаракати тобора оммавий тус олмоқда. Тараққиёт қонунияти шундайки, катта ижтимоий воқеалар муносабати билан халқ ижодиёти активлашиб кетади. Республикамиз юбилейи яқинлашган сайин меҳнат ва ижод булоқлари ҳам қайнаб тошмоқда.

Бадиий ҳаваскорлик санъати интернационал йўлдан ривожланаётир. Ўзбек йигити Раҳимжон Юсупов украинча «Самога боқаман» қўшиғини мароқ билан айтганидек, рус қизи Мария Макарова ўзбекча «Онам дерман» ашуласини эҳтирос билан куйлайди. Ҳар бир коллективнинг репертуарида СССР ва жаҳон халқларининг куй-қўшиқлари бор. Мақсад ва манфаатлар уйғунлиги санъатимизга шундай йўналиш бермоқда.

Бадиий ҳаваскорлик санъатини юксалтиришда клубларнинг роли ҳам катта бўлмоқда. Революциядан илгари Андижонда биргина офицерлар уйидан бошқа клуб йўқ эди. 1924 йилда шаҳарда 2 та клуб очилган. Кейинчалик ана шундай клублар Шаҳрихон, Избоскан, Қўрғонтепа ва бошқа жойларда ҳам очилиб, улар ҳузурида бадиий ҳаваскорлик коллективлари ташкил этилди. 1928 йилдаёқ Шаҳрихон халқ театри барпо қилинган эди. Бу коллектив «Тор-мор», «Ёндирамиз», «Ҳалима», «Аршин мололон», «Туҳматчилар жазоси» спектаклларини саҳнага қўйиб, томошабинлар эътиборини қозонди.

Ҳозир областимизда 355 та клуб бор. Уларнинг кўпчилигида ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Лекин, шуни ҳам эътироф этиш керакки, айрим колхозларнинг клубларида ҳеч қандай оммавий-маданий иш олиб борилмаётир. Машҳур «Савай» совхози ва «Россия» колхозидаги республикага танилган ҳаваскорлик коллективлари тарқалиб кетди. Республика юбилейига атаб тузилган тадбирларда ана шу камчиликларни бартараф этиш назарда тутилган.

Бу гал ҳам юбилейга тайёргарлик бадиий ҳаваскорлик санъатининг яна бир даража юксак поғонага кўтарилишига олиб келишига ишончимиз комил.

М. ТОЖИХАЛИЛОВА,
меҳнаткашлар депутатлари Андижон область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари.

ҚИЗИҚАРЛИ СУҲБАТЛАР

Шу кунларда Намангандаги 31-Совет сайлов участкасида иш қизғин. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, сайлов олди агитация ва пропаганда ишларини намунали олиб бормоқдалар. Улар сайловчилар орасида тез-тез бўлиб, турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Уларни қизиқтирган саволларга жавоб бераптилар.

Сайловдан сайловгача ўтган давр ичида «Қизил Шарқ» маҳалласи қиёфаси тубдан ўзгарди. Маҳалла территориясидаги бадиий буюмлар фабрикасининг ишлаб чиқариш корпуслари кенгайди. Ишчилар сони 200 кишидан 550 кишига етди. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш икки баравар кўпайди. Агитаторлардан Абдуқаҳҳор Ўрмонов билан Асқармирза Отахоновлар Советская кўчасидаги хонадонларда суҳбат ўтказишганда бу ерда бўлган ўзгаришлар ҳақида гапириб беришди.

Агитатор ва сиёсий ахборотчилардан Маҳмуджон Собиров, Моҳира опа Мирзаева ва Фотима Мамадалиевалар сайловчилар орасида «Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллиги тўғрисида» ўтказган суҳбатлари кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. «Партия билан халқнинг бузилмас бирлиги», «СССР Олий Советига сайловлар тўғрисида» деган темалардаги қизиқарли суҳбатлар ҳам сайловчиларга манзур бўлди.

Беш йилликнинг белгиловчи йилида область меҳнаткашлари олдида турган вазифалар тўғрисида, зарбдор қурилишларда фидокорона меҳнат қилаётган илғор кишилар ҳақида, уларнинг меҳнат жасорати тўғрисида лекциялар уюштирилмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

АГИТПУНКТ ЧИРОҚЛАРИ

СССР Олий Советига сайловлар куни яқинлашяпти. Бу муҳим сиёсий кампанияга тараддуд ҳамма жойда қизғин тус олган. Агитпунктлар сайловчилар билан гавжум. Агитаторлар фаолияти тобора активлашмоқда.

121-Оқтош сайлов участкасининг агитпункти Калинин номли бўлимдаги 58- мактаб биносига жойлашган. Бугун ҳам одатдагидек кеч кириши билан агитпунктда чироқ ёнди. Агитпункт мудири Мамашукур Тошназаров 26 агитаторнинг барчаси билан навбатдаги суҳбатни ўтказяпти. У совхознинг Кўганак, Олқарпўш яйловларида қўй боқаётган чўпонлар учун белгиланган агитатор Ҳазрат Бўронмирзаевдан ҳисоб эшитмоқда.

— Кеча Кўганакдаги Турсунқул Бўронов бошлиқ отарда бўлдим. Бош чўпоннинг ёрдамчилари, уларнинг оила аъзолари ўртасида суҳбат ўтказдим. Суҳбатимиз мавзуи тунов куни келишиб олганимиз бўйича «Овоз бериш ҳуқуқи гувоҳномаси нима?» деган темада бўлди. Қизиқарли ўтди.

— Саволлар тушдими?

— Тушди. Овоз бериш тартиби, сайловчининг ҳуқуқи ҳақида сўрашди...

— Яхши, — қаноатланди агитпункт мудири.

Шундан сўнг ишчан агитаторлардан Дастам Иброҳимов, Тошназар Очиловлар ҳам ўз участкаларида олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳикоя қилиб беришди. Агитатор Д. Иброҳимов сайловчилар депутат статуси тўғрисида кўплаб савол беришаётганини айтди. У бу саволга тўғри жавоб бериш учун барча агитаторларнинг диққатини тортди.

— Советларнинг депутати, — деди у, — халқнинг давлат ҳокимияти органларидаги мухтор вакилидир. Улар давлатни бошқаришда иштирок этади, сайловчиларнинг наказларини бажаришда алоҳида масъулиятга эга. Депутат фаолиятининг маълум гарантиялари бор. Сайловчилар ана шулар ҳақида кўплаб савол беришяпти. Биз, агитаторлар ўз суҳбатларимизда депутатлар статусини уларга оммабоп қилиб тушунтириб беришимиз керак.

Т. Очилов: мен агитаторлик қилаётган участкада эса сайловчилар сайловдан-сайловгача бўлган даврда депутатлар наказларини қандай бажараётгани тўғрисида сўрашди. Мен уларга кейинги йилларда бўлимда иккита ўрта, иккита саккиз йиллик мактаб қуриб, ишга топширилганлиги, чўпонларнинг болалари учун узоқ тоғлик қишлоқларда бошланғич таълим мактабларининг сони ошганлиги, Сумбул қишлоғида янгидан саккиз йиллик мактаб қуришга тайёргарлик кўрилаётгани ҳақида айтдим. Янги магазин, маъмурий бинолар, йўллар бунёд этилгани ва электрлаштириш ишлари давом этаётгани тўғрисида мисоллар келтирдим. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш планининг ҳар йили ошириб бажарилиши, кўплаб янги техника сотиб олинишида депутатларнинг ташаббусини гапириб бердим.

Самарқанд область, Нурота районидаги Эргаш Жуманбулбул ўғли номидаги совхознинг Оқтош сайлов участкаси агитпунктида чироқ ҳар куни аллամаҳалгача ўчмайди. Агитаторлар ўз бурчларини сидқидилдан адо этишмоқда.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ҚИММАТЛИ ТАШАББУС

Яқинда республика «Билим» жамияти Андижон область ташкилоти правлениеси ташаббуси билан Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейига бағишлаб плакат чиқарилди. У область механизаторларининг иш тажрибаларига бағишланди.

Плакат машҳур механизатор Обиджон Акбаровнинг «Ҳалол меҳнат — келтирар шуҳрат» сарлавҳали мақоласи билан бошланади. У ўзининг илғор иш тажрибалари ҳақида батафсил ҳикоя қилади. «Мен, — дейди у, — бу йил қалб амри билан Марказий Фарғонадаги «Комсомол» совхозида ишлашга ўтдим. Ҳозир ўн кишидан иборат бригада тузиб, 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш, ҳамма ишларни комплекс механизациялаш учун курашмоқдаман. Ҳолбуки, бу қўриқ ернинг ҳар гектаридан ўтган йиллари 7,5-8 центнердан ҳосил олинган эди. Бу қутлуғ юбилейимизга бизнинг муносиб совғамиз бўлади».

Бундан ташқари, плакатда Пахтаобод районидаги «Правда» колхози комплекс механизациялашган комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи М. Абдуллаева, Андижон районидаги «Ямбол» колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи А. Холиқназаров, Балиқчи район «Қизил юлдуз» колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Т. Тожибоев, Бўз район «Ленинчи» колхозининг механизатори Ф. Мамажонова, Избоскан район «Ленинград» колхозининг механик-ҳайдовчиси А. Маҳмудов ўртоқлар «Мардни меҳнат синайди», «Ҳаёт олға етакламоқда», «Механизаторлик касбини улуғлаймиз», «Менинг янги режаларим», «Орзуларим рўёбга чиқди» каби сарлавҳали мақолаларида ўзларининг илғор иш тажрибалари ва ютуқлари билан ўртоқлашадилар. Плакат область колхоз ва совхозларига кўп нусхада тарқатилмоқда.

А. РАҲИМОВ.

Андижон областининг Избоскан райони кун сайин гўзаллашиб бормоқда. Суратда: районда қад кўтарган Куйганёр универсал магазини.

А. Воропаев фотоси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР
ХАБАРЛАР
ВОҚЕАЛАР

Киссинжер Садат билан учрашди

◆ ҚОҲИРА. 10 май. (ТАСС). Бу ерга келган АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер Миср президенти А. Садат билан учрашди. Шу учрашувдан кейин ҳар иккала сиёсий арбоб учрашув натижаларини бирон-бир тарзда шарҳлашдан бош тортди. Қоҳирадаги «Ал Жумҳурия» газетасининг ёзишига қараганда, бу учрашув «энг муҳим учрашувларнинг бири бўлди». «АҚШ давлат секретари энди Исроил раҳбарлари билан музокаралар ўтказиш учун Тель-Авивга боради», — деб ёзади газета.

Филиппин ҳукуматининг нияти

◆ ЖАКАРТА. Филиппин ташқи ишлар министри Карлос Ромуло Индонезияда чиқадиган «Синар харапан» газетасининг мухбири билан суҳбатда Филиппин ҳукумати яқин вақт ичида СССР ва Хитой билан айни бир вақтда дипломатия муносабатлари ўрнатиш ниятида эканлигини айтди. (ТАСС).

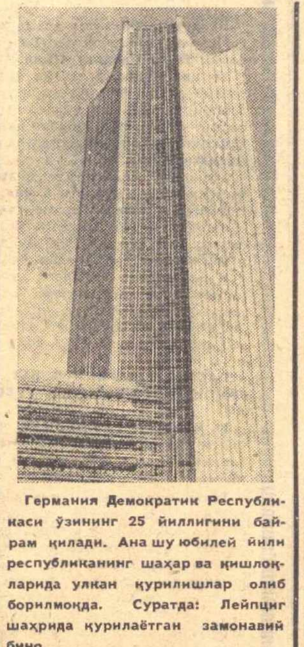

Германия Демократик Республикаси ўзининг 25 йиллигини байрам қилади. Ана шу юбилей йили республиканинг шаҳар ва қишлоқларида улкан қурилишлар олиб борилмоқда. Суратда: Лейпциг шаҳрида қурилаётган замонавий бино.

А. Стужин фотоси, (ТАСС).

ПОРТУГАЛИЯДАГИ ВАЗИЯТ

ПАРИЖ, 10 май. (ТАСС). Миллий нажот кенгаши касаба союзларини меҳнаткашларнинг қонуний вакиллари деб таниганлиги ва касаба союзлари билан корхона эгалари ўртасида тузилган ҳамма шартномаларни тасдиқлаганлиги Лиссабонда эълон қилинди.

Университет стадионида Лиссабон олий ўқув юртларининг минглаб студентлари митинг ўтказишди. Сўзга чиққан нотиқлар мамлакатдаги ички сиёсий аҳволнинг актуал масалалари тўғрисида гапирдилар. Миллий нажот кенгашининг ижтимоий ҳаётни демократлаштиришга доир тадбирларини табрикладилар.

Айни вақтда кўпгина сиёсий арбоблар мамлакат жамоатчилигини ҳушёрликка чақирмоқдалар, фашистларга тарафдор бўлган унсурлар ўз позицияларини қайта тиклашга уринишларини уқтирмоқдалар. Жумладан, Португалия социалистик партиясининг бош секретари Мариу Соариш Югославияда чиқадиган «Борьба» ва «Вечерне новости» газеталарининг мухбирлари билан суҳбатда шу ҳақда гапирди. Шу муносабат билан у тараққийпарвар демократик кучлар реакциянинг кирдикорларини даф қилиш учун жипслашиб, қатъий ҳаракат қилишлари лозимлигини таъкидлади. М. Соариш мамлакатнинг бўлажак ҳукуматида коммунистлар қатнашишини ҳам ёқлаб гапирди.

Португалия социалистларининг раҳбари Америкадаги «Ньюсуик» журналининг мухбири билан суҳбатда Португалиянинг ҳамма мустамлакаларига тўла мустақиллик бериш, озодлик ҳаракатларининг раҳбарлари билан музокаралар бошлаш зарурлигини уқтирди. Бу ҳаракатлар, деб таъкидлади М. Соариш, Португалия халқига қарши эмас, балки фашизм ва мустамлакачиликка қарши курашмоқда.

ГФР ФЕДЕРАЛ КАНЦЛЕРИ САЙЛОВИГА ДОИР

◆ БОНН, 10 май. (ТАСС). Германия социал демократик партиясининг таниқли арбоби Гельмут Шмидт расмий равишда федерал канцлер лавозимига кўрсатилганлиги муносабати билан бу ерда шу партия раҳбар органларининг қўшма мажлиси бўлди. Г. Шмидт мажлисда сўзга чиқиб, Вилли Брандтнинг федерал канцлер лавозимида ишлаган даврда эришган сиёсий муваффақиятларини юксак баҳолади ва Брандт ўтказиб келган сиёсатни давом эттириш муҳимлигини таъкидлади.

Германия социал демократик партияси бундестагдаги фракциясининг раиси Г. Венер ҳам В. Брандт ўтказиб келган сиёсатни давом эттиришни ёқлаб чиқди. У Ғарбий Германияда чиқадиган бир қанча газеталарнинг мухбирлари билан суҳбатда айтдики, Брандт ҳукумат бошлиғи лавозимидан кетганидан кейин ҳам социал демократик партия, бундестаг депутатларининг кўпчилиги, ГФР гражданлари унга тўла равишда ишонч билдирмоқдалар. Брандт ишлаб чиққан ташқи сиёсатни, деди Венер, социал демократик партия эркин демократик партия билан иттифоқ бўлиб бундан буён ҳам изчил давом эттиради.

16 май куни федерал канцлер сайланиши муносабати билан социал демократик ва эркин демократик партиялар раҳбарларининг кенгаши бўлди, бунда янги министрлар кабинетининг ҳукумат номидан бериладиган баёнотига, шунингдек министр лавозимларини тақсимлашга боғлиқ бўлган проблемалар муҳокама қилинди. Кенгашда социал демократик партия томонидан Г. Шмидт, Г. Венер ва Г. Кюн, эркин демократик партия томонидан эса В. Шеель, шунингдек Г. Геншер ва В. Мишник қатнашдилар.

Куба Республикаси пойтахти Гаванада революция музейи очилди. Унда Куба халқининг ўз ватани мустақиллиги ва эркинлиги учун олиб борган қаҳрамонона курашини ҳикоя қилувчи кўргазмалар қўйилган. Суратда: кубаликлар музей кўргазмаларини кўздан кечиришмоқда.

Г. Петров фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

ҚИРҚ БЕШ КУН

(ТРИЛОГИЯДАН ПАРЧА)

Усмон Юсупов мухбирлар илтимосига кўра матбуот конференцияси ўтказмоқда эди. Азизхон билан Икромхон ҳам шу йиғинга таклиф қилинган, аммо, улар отулов бўлмаганидан йўловчи автобусни кутиб, анчагина кечикиб келишган эди. Бу пайт Юсупов президиум столи олдига чиқиб, ниманидир қизишиб гапирарди. Орқа қаторда ўтирган кексароқ бир рус киши скамейка четига сурилиб Икромжонга ёнидан жой кўрсатди.

Азизхон жой излаб аланглаб тураркан юқорида ўтирган Белявский уни имлаб юқорига чиқишни сўради. Азизхон кейинги пайтларда президиумларда ўтириб ўрганган, пастда қолиб кетган пайтларда мажлисга келгандек бўлмасди. У такаллуф қилиб ўтирмай юқорига қараб юра бошлади. Одамлар гур этиб орқага ўгирилиб қарашди. Юсупов ҳам бир дам сўзини тўхтатиб, унинг жой топиб ўтиришини кутиб қолди. Мухбирлар орасида: «Азиз полвон, Азиз полвон шу бўлади», деган шивир-шивир бўлиб қолди. Азизхон бу гапларни эшитиб сал хижолат бўлгандек, қаддини букиб ўзига жой изларди. Ниҳоят Дўнан полвон ёнидан жой кўрсатди. Азизхон ўтирди. Юсупов кутилмаган бу танаффусдан фойдаланиб стол четида турган чойнакдан яхна қуйиб, симирди, кейин қўлидаги савол ёзилган қоғозга қараб сўзини давом эттирди.

—...Шундай қилиб, Сувайш канали мелоддан олдиноқ қазилиб асрлар давомида қум тагида қолиб кетди: Фиръавнлар бошлаган канал 1856 йилга келиб Саид пошшо даврида қайта қазила бошлади. Французлар бу каналдан 99 йил текин фойдаланиш шарти билан қазиб бердилар. Канал қазишда қирқ минг фаллох ишлаган. Ўн йил мобайнида шулардан йигирма минг киши оғир меҳнат азобидан ўлиб кетди. Яқинда, яъни ўн етти йилдан кейин французлар бу каналдан текин фойдаланиш ҳуқуқини йўқотдилар.

Иккинчи мисол. Жанубий Америка билан Шимолий Америка оралиғида қурилган машҳур Панама канали ирригация тарихида катта ўрин эгаллаб келмоқда. Атиги 81 километр масофада қазилган бу канал ўттиз олти йил давомида қуриб битказилган эди. Тўрт йилнинг ўзида ўн беш минг қурувчидан 9800 киши сариқ, вабо касалидан қирилиб кетган.

Мен бу мисолларни нима учун келтиряпман? Сиз матбуот кишилари ҳар қандай дабдабали сўздан кўра ҳақиқат юзини равшан кўрсатадиган мисолларни афзал кўрасиз.

Энди ҳозиргина мен мисол қилиб айтган каналлар қурилишини ҳозир биз қазиётган Фарғона канали қурилиши билан таққослаб кўрайлик.

Катта Фарғона канали Панамадан уч ярим баравар, Сувайшдан икки баравар узун. Сувайш икки ярим минг йил давомида қуриб битказилди, Панама ўттиз олти йилда, Фарғона канали қирқ беш кунда... Панамада 9800 киши, Сувайшда 20.000 киши ҳалок бўлди. Катта Фарғона каналида бир киши ҳам ҳалок бўлмади. Бундай қурилишни, бундай ялпи кўтарилишни ҳали тарих кўрмаган. Буни социалистик тузумимизнинг буюк ғалабаларидан бири деб биламиз. Марҳамат, яна кимда савол бор?

Ўрта яшар рус йигити ўрнидан турди.

«Правда» мухбири Борис Агапов, — деб таништирди у ўзини. — Марҳамат қилиб айтиб берсангиз ўртоқ Юсупов. Сиз ҳозир жаҳоннинг энг катта каналлари қандай қазилганини, қанчалаб қурбонлар берилганини айтиб бердингиз. Ҳозир биз ўз кўзимиз билан кўриб турган Катта Фарғона канали ўз кўлами билан, эксплуатация қудрати билан ҳам буюк деб аталмиш ўша каналлардан ўн баробар буюкдир. Қандай қилиб бу ишга журъат қилдингиз? Ё аввалроқ бу хил ишлар эксперимент тариқасида синаб кўрилганми?

ЮСУПОВ — Шундай саволни кутгандим. Ўзбек халқи қадим-қадимлардан буён ҳашар усулида жуда кўп иншоотлар барпо қилган. Бева хотинлар, ночор оилалар учун маҳалла кишилари бирлашиб уй қуриб берардилар, экин ерларини ҳайдаб, дон сочиб берардилар. Ҳатто беваларнинг қизларини куёвга чиқариш ҳам маҳалла аҳлининг вазифаси ҳисобланарди. Хоразмда лойқа босган сув иншоотлари ҳашар йўли билан қазиларди.

Биз шундай катта ишга қўл уришдан аввал Лоғон каналини қазиб «репетиция» қилиб кўрдик. Ўттиз икки километр масофадаги бу канал ўн икки ойда қазиб битқазилиши керак эди. Биз уни ўн етти кунда қазиб бўлдик. Халқ жуда улуғ ишларни ҳашар йўли билан бажара олишини намойиш қилган эди. Биз ана шу ажойиб ҳаракатга суяниб иш бошладик. Натижасини мана, ўзингиз кўриб турибсиз. Шунинг учун ҳам биз буни «Халқ қурилиши» деб атадик.

Тилла кўзойнак таққан, оқ сариқ бир йигит ўрнидан турди. У ўзини «Правда»нинг махсус мухбири Петр Павленко деб таништирди. Бу машҳур совет ёзувчиси, Осиё мамлакатларини кўп кезган, Ўрта Осиё республикалари ҳаётидан анчагина ҳикоялар ёзган, яқинда унинг атоқли кинорежиссёр билан ҳамкорликда яратган «Александр Невский» фильми экранларга чиқиб жуда машҳур бўлиб кетган эди.

— Ўртоқ Юсупов, қурувчиларга медицина хизмати тўғрисида гапириб берсангиз. Панама каналида 9800 киши сариқ, вабо касалидан ҳалок бўлганини айтдингиз. Жанубий Америка билан Шимолий Америка оралиғида жуда кўп тропик ботқоқликлар бор, чивин, пашшалар турли вабо касалликларини тарқатиб қурувчиларнинг ярмидан кўпини қириб ташлади. Ҳозир биз кўриб турган Фарғона канали трассалари ҳам жуда кўп ботқоқ ерлардан ўтади. Шоликор ерларда пашша, чивинлар кўп. Безгак касали тарқаш хавфи ҳам бўлиши мумкин эди. Бундай хавфни қандай бартараф қилдингиз?

ЮСУПОВ — Боя ўз сўзимда 158000 кишини медицина кўригидан ўтказганимизни айтган эдим. Биз республикадаги энг яхши медицина ходимларидан 700 кишини канал ишига жалб қилдик. Беш юз қирқ икки медпункт ишлаб турибди. Уч юз саксон кўчма аптека бу ҳисобга кирмэйди. Шошилинч медицина ёрдами учун 260 «тез ёрдам» машинаси трассалардаги медпунктлар ихтиёрига берилган. Республика соғлиқни сақлаш халқ комиссари бу ишларга шахсан раҳбарлик қилиб турибди. Ботқоқлик, шоликорлик зоналарида безгакка қарши чоралар кўрилди. Ҳамма қурувчиларга акрохин таблеткаси берилди. Биз уни «Акрохинлаш операцияси» деб атадик.

Паст бўйли, кўз ойнак таққан, қорача йигит ўрнидан турди. Бу «Қизил Ўзбекистон» ҳамда қурилишда чиқадиган «Сталинча қурилишда» газеталарининг масъул муҳаррири Сулаймон Азимов эди.

— Ўртоқ Юсупов, қурилишда олиб борилаётган маданий-маиший ишлар тўғрисида гапириб берсангиз.

Юсупов блокнотини варақлаб бир оз туриб қолди. Кейин шошилмай гапира бошлади.

— Ўзбекистон, Тожикистон ва Қирғизистоннинг етакчи санъаткорларидан икки минг киши трассаларда ўз талантлари билан қурувчиларни мамнун қилишяпти. Булардан ташқари колхоз ва совхозларнинг ҳаваскор санъаткорларидан икки мингдан ортиқ созанда ва ҳофизлар, аскиячи, қизиқчилар тушлик пайтларида, кечқурунлари томошалар кўрсатиб туришибди. Тошкентдан келган Ҳамза номли академик театримиз «Бой ила хизматчи», «Уйғониш», «Макр ва муҳаббат» сингари драматик асарларни, Свердлов номли театр «Лайли ва Мажнун», «Гулсара», «Аршин мол-олон» сингари музикали асарларни очиқ саҳналарда намойиш қилмоқдалар. Айниқса, СССР халқ артисти Ҳалима Носирова, Ўзбекистон халқ артистлари Тамарахоним, Қори Ёқубов, Аброр Ҳидоятов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Лутфихоним Саримсоқовалар каналчиларимизни жуда мамнун қилишяпти. Участкаларда очилган саводсизлик ва чаласаводликни тугатиш курсларида ўқиб 14 минг 552 киши тўла саводли бўлди. 7 минг 640 киши худосизлар союзига аъзо бўлиб кирди. Энди маиший хизмат масаласига ўтсак, бу соҳада ҳам айтишга арзирли гапларимиз бор. 2 минг 509 савдо тармоғи қурувчиларга ҳар ўн кунда 35 миллион сўмлик мол сотяпти. Қурилиш бошлангандан бери 1 минг 650 вагон мол сотилди.

Кун исиб кетган, қилт этган шамол эсмасди. Юсупов иссиқдан лохас бўлиб тез-тез яхна ҳўплаб турарди. Каттакон рўмолчаси билан терларини артиб гапини давом эттирди.

— Жавобимда рақамлар кўпайиб кетди. Атайин шундай қилдим. Бу рақамлар ҳар қандай баландпарвоз гаплардан қудратли ва рад қилиб бўлмас фактлардир. Мен ҳатто иккинчи даражали фактларни айтмадим. Масалан, қурилишдаги баъзи кашандаларнинг ташвишини ҳам кўриб қўйгандик. 75 та носвой дўкони, 62 папирос дўкони борлигини айтсам ҳайрон бўлманг. Ҳар бир қурувчининг эҳтиёжини олдиндан ҳисобга олганмиз.

Шоир Ҳамид Олимжон ўрнидан турди.

— Усмон ака, Катта Фарғона канали қанча ерни сув билан таъминлашини айтиб берсангиз.

Юсупов бунақа саволни кўпдан кутаётган бўлса керак блокнотига қарамай дарров жавоб берди.

— Норин суви то Қорадарёга қуйилгунча Учқўрғон адирларидан 58 минг 300 гектар ерни, Қорадарёга қўшилиб, Куйганёр тўғонидан кўтарилгандан кейин то Конибодомгача 209 минг 373 гектар ерни суғоради. Бу фақат каналнинг дастлабки йилларда суғорадиган жойлари, холос. Бир-икки йилдан кейин Толқудуқ, Ёзёвон, Найман чўлларидан минг-минг гектарлаб ерлар суғорилади. Бу канал Фарғона водийсида пахтачиликнинг кескин ривожланишига сабаб бўлади.

Сергей Эйзенштейн ўрнидан турди. Бу машҳур кинорежиссёрни бутун дунё танирди. Унинг «Октябрь» ва «Потёмкин броненоезди» сингари кинофильмлари дунё экранларини айланиб чиққан эди. Сергей Михайлович Катта Фарғона канали қурилиши тўғрисида Петр Павленко билан бадиий фильм яратиш учун трассаларни кезиб юрарди. Ҳатто у Дўнан Дўсматов ролини ижро этиш учун машҳур киноартист Николай Черкасовни ҳам олиб келган эди. Эйзенштейн канал ишлари тўғрисида Усмон Юсупов билан кўп гаплашган, ундан талай маслаҳатлар олган эди.

— Ўртоқ Юсупов, мен саволни қаҳрамонимиз Дўнан Дўсматовга бермоқчиман. Рухсат этсангиз...

— Марҳамат, марҳамат, — деди Юсупов.

— Ўртоқ Дўсматов, сиз оддий бир деҳқон одамсиз. Ҳаммадан кўп ер қазишга, ҳаммадан кўп тупроқ ташиб чиқишга сизни нима мажбур қилди. Бошқалар қатори кундалик топшириқни бир меъёрда бажариб юраверсангиз бўлмасмиди? Мен шуни билмоқчи эдим?

Бақувват гавдали, аммо, қарашлари мулойим, ёқимтой чеҳрали Дўсматов ўнғайсиз аҳволга тушиб қолди. Бу одам гапга нўноқ эди. Довдираб Юсуповга қаради.

— Гапиринг, Дўнанвой, — деди Юсупов унга далда бериб.

Дўсматов ўрнидан турди. Нима дейишини билмай, икки қўлини белбоғига суқди, кейин олиб негадир кафтига туфлади.

— Биз гапга йўқроқмиз-да, ота. Онамиз ишга туққан. Ишдан бошқасини билмаймиз. Балким сабрим чидамай шундай қилаётгандирман. Ота-боболарим Норин бўйида яшашган. Бутун умр елкаларидан обкаш тушмаган. Эшикка ярим бўйра ўсма эккан бўлса шунга ҳам обкашда сув келтириб суғоришган. Ҳаммамиз дарё бўйида ташна яшаганмиз. Ҳукуматерингга сув чиқариб бераман, экининг энди сувга ёлчийди, ота-боболаринг ичмаган сувни сен ичасан, бола-чақаларинг ичади, кетмонингни кўтариб чиқ, деди. Чиқдим. Мана, ишлаяпман. Агар бошқалардан кўп ишлаётган бўлсам бу севинганимдан, болаларимнинг ризқини ўйлаганимдан, далаларимга сув чиқишига қувонганимдан. Менинг-ку битта жоним бор. Агар ўнта жоним бўлганда ҳам юртга сув бераман деганда бағишлавораман. Гапим шу.

Ҳамид Олимжон унинг гапларини Эйзенштейнга таржима қилиб турарди.

Юсупов яна кимда савол бор деб атрофга қаради. Бўйнига бир йўла учта фотоаппарат осган йигит ўрнидан турди.

— Георгий Зельма. «Огонёк» журналининг махсус фотомухбириман. Ижозат берсангиз мен ёш полвон Азизхон Умматалиевга бир иккита савол берсам.

Юсупов марҳамат, маъносида бош ирғаб қўйди.

— Ўртоқ Умматалиев, сиз энди ўн етти-ўн саккиз ёшга киргансиз. Бошингизда рўзғор ташвиши йўқ. Сувсизлик азобини ҳам тортмагансиз. Очиғини айтсам, сиз бир гўдаксиз. Аммо, каналда энг кўп тупроқ қазиганларнинг биттаси сиз бўлиб турибсиз. Дўсматов орқасидан изма-из келяпсиз. Хўш, сизни бундай қаҳрамонликка нима ундади.

Азизхон ўрнидан турди. У мухбирлар билан учрашаверib пишиб қолган. Довдирамай жавоб бера бошлади.

— Гапингиз тўғри. Мен дунёнинг ташвишларини кўрмаганман. Сувсизлик нима, билмаганман. Дадамнинг қарамоғида эрка ўғил бўлиб ўсганлардanman. Очиғини айтсам каналга келиб бир кучимни кўрсатиб қўяй, полвонларни доғда қолдирай, деб келгандим. Бошида шундоқ бўлди ҳам. Аммо, кейинчалик қилаётган ишимнинг маъносига етиб қолдим. Одамларнинг завқ-шавқ билан ишлашлари, канал битгандан кейин қанақа бўлишини гаплашганларини эшитиб, илгари сув деб ўлганларни эслашларини тинглаб кўнглим бузилиб кетди. Бу иш ўйин эмас, жуда катта, жуда улуғ мақсад билан қилинаётганини сездим. «Э, дедим, ўзимга ўзим, сен бола чучварани хом санаб юрган экансан, қилаётган ишингдан юртга катта наф тегаркан» дедиму аввалидан ҳам кўпроқ қазишга тушиб кетдим.

Мухбир саволларига қаноатланарли жавоб олганини билдириб жойига ўтирди.

Конференция то тушгача давом этди. Мухбирлар инженерлардан Белявский, Аскочинский, Азизовларга ҳам саволлар беришди.

Охирида Юсупов мухбирларга канал қурилишини актив ва ҳаққоний ёритаётганлари учун Марказком номидан ташаккур билдириб конференцияни ёпди.

Азизхон шунча обрў, шунча мақтовларга сазовор бўлса ҳам барибир бола эди. У Александр Невский ролида ўйнаган Черкасовга эргашиб қаёққа борса, ўша ёққа борарди. Икромжон қўлидан ушлаб автобус томон етаклаганда ҳам у Черкасовдан кўзини узмасди.

Саид АҲМАД

АҚШ КОМПАРТИЯСИ РАҲБАРЛАРИНИНГ СОВЕТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ОРҚАЛИ СУҲБАТИ

9 майда СССР марказий телевидениеси орқали АҚШ Компартияси Бош секретари Г. Холл билан АҚШ Компартиясининг миллий раиси Г. Уинстоннинг суҳбати эшиттирилди.

Г. Холл ва Г. Уинстон фашизм устидан қозонилган ғалабанинг ҳозир бутун дунёда нишонланаётган санаси муносабати билан Совет Иттифоқи халқини муборакбод этиб, табрикладилар.

Бу сана, деди Г. Холл, кескинликни юмшатиш учун кураш тўғрисида гапиришнинг айни пайтидир, чунки фашизмга қарши кураш айни маҳалда инсоният тараққиёти учун ҳам кураш эди. Ҳозирги шароитда жаҳондаги кучларнинг нисбатини ҳисобга олганда кескинликни юмшатиш учун кураш кўп жиҳатдан социал тараққиёт учун ҳам курашдан иборатдир. Ўртоқ Л. И. Брежнев неча бор таъкидлаб ўтганидек, кескинликнинг юмшаши бирор бир битим имзоланишидангина иборат бўлмай, ўз замирида мустаҳкам тинчлик учун қаттиқ кураш — империализмга ва империализм сиёсатига қарши курашдир.

Халқ оммаси, Америка меҳнаткашлари, деб сўзини давом эттирди Г. Холл, кескинликни юмшатиш учун курашяптилар, чунки бу кураш бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учунгина эмас, шу билан бирга Америка халқининг фаровонлигини яхшилаш учун янада қулай имкониятлар яратилишини билдиради. Ахир, тинчлик мустаҳкамланиб борган сайин нарх-навони ошириб, пулни қадрсизлантириб, солиқларни ошириб борувчи сабаблар тобора йўқолиб боради. Бошқача қилиб айтганда, катта-катта ҳарбий харажатларга асос қолмайди. Бу жараённинг муваффақияти кўпроқ Совет Иттифоқи, шахсан Л. И. Брежнев кўрсатган хизматларнинг натижаси, деб таъкидлади Г. Холл.

Г. Уинстон янги шароитларда АҚШ Компартиясининг сиёсий йўлига тўхталиб, бу йўл даставвал кескинликни юмшатиш учун курашдан иборатдир, деб таъкидлади. Бу кураш Америка халқининг ҳаётий манфаатларини, мамлакат манфаатларини ҳимоя қилишни билдиради. Биз Қўшма Штатларнинг ишчилар синфи олдида турган социал проблемаларни ҳал этиш кишиларнинг оқ ёки қора танли бўлишидан қатъий назар, кескинликни юмшатиш соҳасидаги муваффақиятга боғлиқ деб ҳисоблаймиз. Бу ҳол улуғ мамлакат — Совет Иттифоқи билан муносабатлар кенгайтирилиши лозимлигини билдиради. Жаҳон халқлари орзу-умидлари Совет Иттифоқи туфайли рўёбга чиқади деб биладилар.

Совет Иттифоқи, деб давом қилди Г. Уинстон, демократиядан манфаатдор, империализмга қарши, бутун дунёда тинчлик учун курашувчи барча халқлар, ҳамма кишиларнинг бирлиги учун курашга бошчилик қилди. КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев совет халқининг шу тинчликсевар сиёсатининг ифодачисидир. Л. И. Брежнев ер куррасида рўй бераётган ижобий жараёнларда бутун дунёдаги неча ўн миллионлаб кишиларнинг ҳаётини сақлаб қолиш имконияти борлигини билади. Л. И. Брежнев Қўшма Штатларга келиб ядро урушининг олдини олиш тўғрисида тузилган битимни имзолаганини кўрган америкаликлар ҳам Л. И. Брежнев бутун дунёда инсониятнинг орзу-умидларини рўёбга чиқарувчи, ўз давлатининг моҳиятини ташкил этган принциплар учун курашувчи эканлигини тушунган эдилар. Л. И. Брежневнинг Қўшма Штатларга визити тинчлик ишига қўшилган катта ҳисса бўлди. Бу халқимиз манфаатлари нуқтаи назарида катта ҳисса бўлди. Кескинликни юмшатиш учун кураш Қўшма Штатлар халқининг чинакам миллий манфаатларини акс эттиради.

Г. Холл Совет—Америка муносабатларини ривожлантириш ва кескинликни юмшатиш имкониятлари жуда яхши ва бу процесс узоқ вақт давом қилади деб ишонч билдирди. Г. Холл таъкидладики, бутун Америка халқининг манфаатлари учун курашда Америка коммунистларининг энг асосий вазифаси меҳнаткашларнинг кучли уюшган ҳаракатини вужудга келтиришдан иборатдир. Биз ниҳоят монополистик капиталнинг икки партиясига қарши курашувчи, шу асосда коммунистлар ҳам қатнашадиган янги оммавий халқ партиясини вужудга келтирадиган сиёсий ҳаракатни ташкил этиш учун кураш олиб боряпмиз.

Г. Холл халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги аҳволга баҳо бериб, АҚШ Компартияси халқаро коммунистик ҳаракат бирлиги учун курашяпти, деди. Шу муносабат билан, деди у, биз коммунистик ва ишчи партияларнинг янги кенгаши тайёрланиши биланоқ унинг чақирилишига тарафдормиз.

Халқаро майдонда, деб давом қилди Г. Холл, маоизм ўйнаётган роль тўғрисида гапирмай бўлмайди. Афсуски, маоизм — империализм билан битта лагерда бўлиб империализм найрангларининг ҳомийси бўлмоқда. Маочилар халқаро кескинлик юмшашига қарши чиқяптилар. Империализм маоизмдан бирликка қарши турувчи куч сифатида, иккинчи жаҳон уруши оқибатларини тугатиш йўлидаги шартномаларга қарши чиқувчи куч сифатида фойдаланяпти. Афсуски, маоизм ўзини империализмга итоатгўй шерик қилиб қўяётганлиги, менимча, революцион ва умуман прогрессив ҳаракатга қарши ҳақиқий жиноят эканлиги ҳозирги дунёнинг воқеликларидан биридир. Бу нарсанинг замири — контрреволюцион сиёсатдир, чунки маоизм дунёдаги ҳамма революцион кучларга қарши ҳаракат қиляпти.

Умуман, деди Г. Холл, биз дунёдаги воқеаларнинг ривожига нисбатан умидворлик билан қараяпмиз. Тинчлик, социализм ишининг жуда катта муваффақиятлари ва тараққиёти, даставвал Совет Иттифоқининг муваффақиятлари шу умидворликнинг асосий манбаидир, албатта.

Г. Уинстон КПСС Марказий Комитети билан АҚШ Компартияси ўртасидаги муносабатларга баҳо берди. Делегациямиз қардош партия — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг вакиллари билан учрашиш имкониятини олди. Қўшма Штатлардан келган делегациямиз учун бу учрашув катта шарафдир. Москвада ўтказган суҳбатимизда тинчликни сақлаш шароитларини муҳокама қилдик. Суҳбатда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси номидан Л. И. Брежнев, Қўшма Штатлар Коммунистик партияси номидан Г. Холл қатнашдилар. Шу суҳбат чоғида кишиларнинг эҳтиёжлари ва манфаатлари муҳокама қилинди. Шундай масала қўйилишининг ўзи Қўшма Штатларда ҳокимият тепасида турган ва халқ ҳисобига фойда олиш пайидагина бўлган буржуазиянинг мақсадларидан кескин фарқ қилади.

Партияларимиз ўртасидаги мавжуд бирлик кундан-кунга ўсиб, мустаҳкамланиб бормоқда, деб таъкидлади Г. Уинстон. Бу нарса дунёдаги учта асосий революцион оқим: социализм, миллий озодлик ҳаракати ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонаман. Пировард натижада ўлиб бораётган, умри тугаган системани қутқариб қолмоқ учун жаҳонни урушга тортишга ҳаракат қилувчи фашизм, милитаризм ва империализм кучлари мағлубиятга учрайди. Мен бу кун узоқ эмаслигига ишонаман. (ТАСС).

ТАНҚИДДАН КЕЙИН

Наманган шаҳар партия комитети. «Ўзбилармон директор» сарлавҳали мақолада («Совет Ўзбекистони», 1973 йил 25 декабрь) «Электротерм» Ўзбекистон ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Ю. М. Боголовнинг иш фаолиятидаги камчиликлар ҳаққоний равишда танқид қилинган. Мақола шаҳар партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди.

Ҳақиқатда Ю. М. Боголов ходимлар билан қўпол муомалада бўлганлиги, ишлаб чиқаришни моддий-техника воситалари билан таъминлашда узилишлар бўлишига йўл қўйганлиги фактлари тасдиқланди. Бюро қарорида КПСС аъзоси Ю. М. Боголов коллективга ва ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишда жавобгарликни етарли даражада хис этмай қўйганлиги кўрсатилди. Ундан ишлаб чиқариш масалаларини ҳал қилиш услуби ва методини ўзгартириш, коллективнинг куч-ғайратини тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашга сафарбар этиш талаб этилди.

Газета мақоласи бирлашма партия комитетининг мажлисида ҳам муҳокама қилинди.

Ҳозир шаҳар партия комитети, завод партия комитети ва раҳбарлари мақолада қайд этилган камчиликларни тугатиш, корхонанинг ишлаб чиқариш фаолиятини яхшилаш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси юбилейини муносиб кутиб олиш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ АДАБИЁТИ КУНЛАРИ

ДНЕПР ТАРОНАЛАРИ

Машҳур украин хонандаси, Т. Г. Шевченко номидаги Киев давлат академик опера ва балет театрининг солисти, Совет Иттифоқи халқ артисти Дмитрий Михайлович Гнатюк шу кунларда республикамиз пойтахтидаги Свердлов номли концерт залида тошкентликларни ўз санъати билан хушнуд этмоқда. Д. М. Гнатюк совет опера ва қўшиқчилик санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Тарас Шевченко номидаги республика давлат мукофоти лауреати унвонларига сазовор бўлган. У қардош Грузия халқининг машҳур композитори Захария Палиашвилининг «Абесалом ва Этери» операсидаги Мурман партиясини маҳорат билан ижро этганлиги учун эса шу композитор номидаги Грузия давлат мукофоти билан тақдирланган. Машҳур хонанда айни пайтда улкан жамоат арбоби ҳисобланади. У СССР Олий Советининг депутати ҳамдир. Мухбиримиз Д. Гнатюк билан учрашиб, суҳбатлашди.

— Мен, — дейди Гнатюк, — Киев давлат консерваториясини тугатганимдан кейин, мана, 25 йил мобайнида Киев опера саҳнасида хизмат қиляпман. Узимнинг кўп йиллик ижрочилик фаолиятим давомида баритон овози билан ижро этиладиган деярли барча репертуар программасини қуйлаганман. Опера санъатидан ташқари мен совет қўшиқлари, халқ қўшиқларини жуда севаман, чунки қўшиқ опера санъатида менга жуда қўмак беради. Мен Иттифоқимизнинг Москва, Ленинград ва бошқа кўпгина шаҳарларида гастролда бўламан. Ҳамма жойларда украин халқ қўшиқларини ва опералардан парчалар ижро этаман. Днепр тароналари ҳамиша илиқ қарши олинади. Мен жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида ҳам гастролларда бўлиб, совет вокаль санъатини оммалаштиришга ҳисса қўшиб келяпман. Мен ижро этган қатор қўшиқлар фақат она халқим ўртасида эмас, Иттифоқимиздаги бошқа кўпгина халқлар ҳам маъқул келаётганлиги ҳақида хатлар олиб тураман.

Серқуёш Ўзбекистонда ҳам бир неча бор бўлганман. Бироқ ҳар бир келишимда бу ерга Украина адабиёти ва санъати декадаси катнашчилари қаторида келган эдим. Шундан кейин Тошкент зилзиласидан олдинроқ махсус гастролда бўлдим. Тошкентликлар санъатни, қўшиқни жуда севадилар. Буни гастроль пайтида жуда яққол ҳис қилганман. Мен санъатга муҳаббатни қадрлайман. Тошкентга бу сафарги гастролимнинг асосий боисларидан бири ҳам тошкентликларнинг санъатга, кўп миллатли совет халқлари қўшиқларига бўлган, жумладан украин халқининг тароналарига бўлган ана шу муҳаббатидир.

Тошкент — интернационал шаҳар. Зилзиладан олдин бўлганимни ҳам ҳисобга олганда уч йиллик пайтларда қанчалар ўзгарганлигини билиш истаги билан уни самолётдан қизиқиб кузатдим. Янги осмонўпар бинолар, кенг майдонлар, равон кўчалар, яшил боғлар, гулзорлар кишини мафтун этади. Менинг ҳамшаҳарларим Тошкентни қайта қуришда жуда катта ҳисса қўшганлар. Ҳатто Киев кварталини бунёд этганликларидан хурсандман. Тошкентдан ташқари мен Самарқанд шаҳрида ҳам бўлганман. Самарқанднинг қадимги ёдгорликлари, бетакрор архитектура санъати ўзбек халқининг ўтмишда ҳам кучли маданият, санъатга эга эканлигидан дарак беради.

Бу гал Тошкентга асосан совет қўшиқлари, украин халқ қўшиқларидан иборат концерт программаси билан келганман. Бу ерда халқлар дўстлиги, совет кишиларининг жанговарлиги ҳақидаги қўшиқлар, бахтли ҳаётимиз ҳақида куйлаяпман. Мен билан Тошкентга қатор ёш ижрочилар ҳам келган. Улар ўз санъатлари билан ўзбекистонлик томошабинларни хушнуд этади, деб ишонаман.

Сўзимнинг охирида «Совет Ўзбекистони» газетхонларига энг яхши истакларимни изҳор этмоқчиман. Улар меҳнатда ва ҳаётда бахтиёр бўлсинлар, ижодий ғалабалари зиёда бўлсин. Ҳамиша она ва мангу тинчлик барқарор бўлсин, кўпмиллатли совет халқлари орасида украин ва ўзбек халқлари ўртасидаги биродарлик ва дўстлик алоқалари ҳар томонлама гуллаб-яшнайверсин.

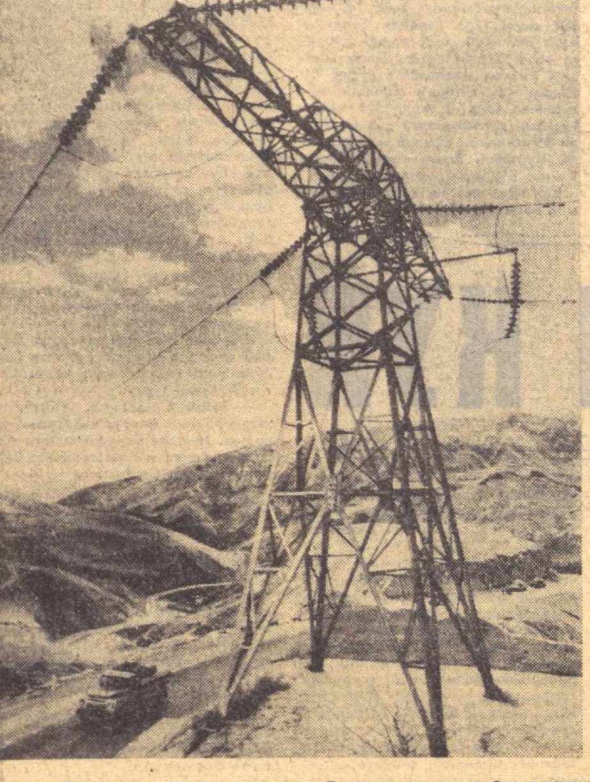

Нурек ГЭСининг электр энергияси Тожикистон республикасининг тоғлари ва даралари оша саноат марказларига ҳам етиб келди. Регар алюмин заводи ва Ёвон электрохимия комбинатида ана шу ГЭС манбаидан фойдаланилмоқда. Суратда: юқори қувватли ЛЭП-500 энергия узатгичи.
А. Кузярин фотоси. (ТАСС).

Спорт. Спорт. Спорт.

ШАХМАТ. Жаҳон тожи учун даъвогарлар А. Карпов — Б. Спасский ўртасидаги кураш 11-партияда ниҳоясига етди. Қора доналар билан ўйнаган собиқ жаҳон чемпиони Б. Спасский 35-юришда «қўлини кўтарди». Умумий ҳисоб — 4:1 билан ғолиб келган А. Карпов финалга чиқди. Энди А. Карпов — В. Корчной жаҳон чемпиони Р. Фишер билан юзлашиш учун «жанг» қиладилар.

ХОККЕЙ. Мамлакат кубоги учун курашнинг финалида пойтахт командалари — «Крилья Советов» ва «Динамо» ўзаро куч синашди. Мавсумни ниҳоясига етказган бу ўйинда СССР чемпионлари — «Крилья Советов» хоккейчилари 4:3 ҳисобида устун келиб, мамлакат биллур совринини ҳам қўлга олишди.

ФУТБОЛ. Олий лигачиларнинг бешинчи тур ўйинлари ЦСКА — «Днепр» учрашуви билан тугади. Бунда днепропетровскликлар биринчи марта (1:2) енгилишди.

Уйинлар жадвали эса қуйидагича манзара олди:

	У	Ю	Д	М	Т	О
ЦСКА	5	3	1	1	10 — 6	7
«Днепр»	5	3	1	1	8 — 4	7
«Динамо» К.	5	3	1	1	6 — 2	7
«Карпат»	5	2	2	1	6 — 4	6
«Зенит»	5	1	4	0	6 — 5	6
«Қайрат»	5	2	2	1	8 — 7	6
«Нистру»	5	2	2	1	4 — 4	6
«Арарат»	5	2	1	2	7 — 7	5
«Черноморец»	5	1	3	1	6 — 6	5
«Динамо» М.	5	0	4	1	5 — 6	4
«Пахтакор»	5	1	2	2	4 — 6	4
«Шахтёр»	5	1	2	2	3 — 5	4
«Заря»	5	0	3	2	3 — 5	3
«Спартак»	4	1	1	2	1 — 3	3
«Торпедо»	5	1	1	3	1 — 4	3
«Динамо» Тб.	4	0	2	2	2 — 6	2

Эслатма: бекор қилинган «Спартак» — «Динамо» (Тб) учрашуви ҳисобга олинмади.

ҚАРДОШЛИК ҚЎШИҚЛАРИ

ҚОРА ДЕНГИЗ МАТРОСИ МОНОЛОГИ

Мўмин ҚАНОАТ,
Тожикистон ССР.

(«СТАЛИНГРАД НИДОСИ» ДОСТОНИДАН).

Ҳижрондан сўнг келдим яна, қўйнингга ол,
эй дарё,
Юрагимга яна янги ғалаён сол, эй дарё.
Умр каби ўтарсан сен, ортингга ҳеч қайтмасдан,
Тўғри келган ўткинчига сир-асроринг
айтмасдан.
Мен чекиндим, виждон амрин этмасдан,
аммо, бажо,
Дарё ўғли эдим ахир, дарёдан бўлиб жудо.
Дарёнинг поклиги-чун,
Онанинг шарафи чун,
Кимсасиз, етим қолган гўдаклар
қисмати-чун,

У соҳилга ўтказ мени,
Етказ мени, эй тўлқин!
У манзилга етказ мени,
Қалбимдай ёнар тунда!
Ёнар бирмас, юзларча уй —
Кўринмайди тутунда!
... Ана соҳил,
Танклар келишарди яқинроқ буткул,
Урушқоқ умридай қисқарарди йўл.
Замин дарё, худди лангар эди соқчининг дили.
Қақроқ лабга ўхшар эди азим дарё соҳили.

Буйруқ келди:
«Танклар томон ўт очинг!
Ёв бошига аямасдан ажал уруғин сочинг!».
Танклар ёнар, ёнар тупроқ, ёнар тош,
Аммо, душман тун чўккунча кўтарарди яна
бош.

Миша томон танк кетидан танк келди,
Номус қабосидай аҳвол танг келди.
Қўлида бирдан-бир портловчи шиша,
Танкка қарши борур ғазаб-ла Миша,
Ёрилди ногиҳон шиша дастида,
Олов шўъла сочди қадду бастидан.
Олов чангалида жони тўлғонди,
Охирги нидоси лабларда сўнди.
Бошдан-оёқ тирик олов, танк тегини кўзларди,
Уша замон Данко гўё тирик бўлиб сўзларди.
Барча олов сўнди кўриб ушбу шонли оловни,
Қаттол душман ҳушдан кетди кўриб жонли
оловни.

Уруш бўлур ушбу жойда ўлимга маҳкум,
Ва бошланур бунда ҳаёт
Шўъла сочиб этар табассум!

Тожикчадан Жонибек ҚУВНОҚ таржимаси.

ТОҒЛИКЛАР

Соронбой ЖУСУЕВ,
Қирғизистон ССР.

Зўр бўлсангда, тоққа борсанг
Сен ўзингни чўнг дема,
Тоғликларга бардош бермас
чўнглигинг,
Тоғликларни синаб кўрмай тўнг
дема,
Тўнг деганинг бўлар ўзинг
тўнглигинг.
Тўнгга йўйсанг, сендан тоғлик
четланар,
Совиб, сендан ёпилгай дил эшиги,
Тоғ бағрида пишмаса-да олмалар,
Тебранади тоғда инсон бешиги.
Куч синама борар бўлсанг
тоғликка.
Ундан кўра илиқ меҳринг сақлаб
бор.
Йўл олмасин феълинг, қалб
ёмонликка,
Ёмонликни тоғ ортига ташлаб бор.
Тоғликларнинг билгин фарқин,
иззатин,
Совуқ қотсанг, тўн кийгизгай
тоғликлар.
Чўнг қадрлар келган меҳмон
ҳурматин,
Айрон нима, қўй аямас тоғликлар.
Оч қолдирмас ўзинг, ҳатто
отингни,
Бору йўқни билиб ёрдам
кўрсатгай,
Зийрак эрур тоғликларнинг дил,
уйи,
Меҳри чўнгдир қайнаб чиққан
булоқдай.
Сўзларига пардоз бермай,
бурамай,
Бор нарсасин очиқ сўзлар
тоғликлар.
Сен уларга сўзнинг тошин
тегизмай
Хушсўз бўлсанг, дилкаш сўзлар
тоғликлар.
Молни эмас, тоғларида булутни
Жонларидай суюк сақлар
тоғликлар.
Осмон ўпар тоғларидай бекиёс
Одамликни буюк сақлар
тоғликлар.

БУРЯТ ОҲАНГЛАРИ

Дамба ЖАЛСАРАЕВ
Бурятия АССР.

Исмни ўзгартириш уятдир, ва
лекин мумкин,
Дўстни ўзгартириш оғирдир, ва
лекин мумкин,
Йўлни ўзгартириш қийиндир, ва
лекин мумкин,
Аммо,
Агар севсанг онагинангни,
Ва туғилган еринги
Узгартириш мумкинми?
Асло!

* * *

Танбал отга одатдаги йўл ҳам
Узоққа ўхшар.
Ялқов, ишёқмасга оддий кун ҳам
Узоққа ўхшар.

* * *

Қуёш гарчи қиздиргай ер юзини
Ҳамма ерга тенг сочилар
гарчи нур.
Аммо, фақат диёрингда
ўзингнинг —
У — ҳаётнинг бир парчаси туюлур.

УЛАРНИНГ ИШИ ШУНДАЙ

МИЛИЦИЯ ҲАЁТИ

Тошкент область ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги ўртоқ Майоров милиция капитани, терговчи Толиб Тўраевни чақириб, 718-сонли жиноий иш делосини топширар экан, бундай деди:

— Мана бу иш бир марта терговдан ўтган, охирига етказишингизни илтимос қиламан.

Тўраев ўз хонасига келиб ҳужжатлар билан танишди-да, терговни олиб бориш режаларини қоғозга тушира бошлади.

Илгариги қинғир ишлари учун тегишли жазосини олган Баҳром Алимов, Мурод Жалолов Чирчиқ шаҳридаги 9-ғишт заводига ишга жойлашиб олишди. Улар завод раҳбарлари ишончига кириб, яна қилмишларини давом эттира бошладилар. Завод раҳбарларининг бўлар-бўлмасга одамларни командировкага юбориши уларга қўл келиб қолди.

Баҳром ва Мурод Бекобод шаҳрига келишганда Севастополь кўчаси, 13-уйда истиқомат қиладиган Тоживой Қўшназаровнинг «Москвич-412» машинаси бор эканлигини билиб, уни тузоққа туширишнинг йўлини изладилар. Фирибгарлар қизил картон қоғоздан милиция ходими деган ҳужжат ясадилар. Яна бир қоғозга Бекободдаги 3-мактаб секретари Надежда Куваеванинг ёзув машинасида мана бундай мазмунда хат ёздириб олдилар:

«Сиз Қўшназаров, ўзингизнинг ТШЕ 37-92 «Москвич-412» машинангизда Орджоникидзе район территориясида авария қилгансиз, бунинг натижасида Иброҳимов деган киши ҳалок бўлган. Шу сабабли машинангизни автотехника экспертизасидан ўтказиш учун Тошкентга олиб келишингиз талаб қилинади».

Фирибгарлар Қўшназаровнинг уйига кириб борганда уй эгаси уларни илиқ кутиб олди.

— Биз милицияданмиз, — дейишди улар қизил картонни кўрсатиб. — Машинангизнинг ҳужжатини кўрсатинг.

Улар Қўшназаровга ҳалиги хатни ўқиб кўришни буюришди.

— Мен одам босмаганман, бу яқин ўртада Тошкент томонга бормаганман, — деди уй эгаси.

— Одам босгансиз, ҳозир Тошкентга юринг!

— Одам босмаганман, — деб такрорлади Қўшназаров. «Милициядан» келганлар машинани Тошкентга ҳайдашга мажбур қилишди. Баҳром Алимов машинани бошқарди. Мурод Жалолов, Қўшназаров ва унинг ўғли Равшан орқа ўриндиққа ўтиришди. «Москвич» Октябрь бозоридаги «Гулистон» ресторани олдида тўхтади.

— Овқатланиб олайлик, — деди «милиционер»лардан бири. Мурод Жалолов билан Қўшназаров ресторанга кириб кетдилар.

— Сизлар овқатланиб туринглар, биз Равшан билан милицияга бориб келамиз, — деди Баҳром Алимов ва машинани «Қорақамиш» массивига қараб бурди. Алимов йўлдан бир-икки килограмм гўшт ҳам сотиб олди. Машина массивга етмасдан беридаги тўрт қаватли бино ёнига келганда Алимов Равшан Қўшназаровга қаради:

— Мана бу гўштни учинчи қаватдаги ошнамга олиб чиқиб бер, мен машинада кутиб тураман. Равшан учинчи қаватга чиқиб кетганда Баҳром кўздан ғойиб бўлди. Ресторанда овқатланаётган Мурод арoқ олиб келай деб шу бўйича қорасини кўрсатмади.

Толиб Тўраев воқеани аниқлаш учун Бекобод, Тошкент, Чирчиқ шаҳарлари бўйлаб юриб, 20 дан ортиқ киши билан суҳбатда бўлди. У яна бир бор фирибгарларнинг ким эканлиги, Қўшназаров оиласи ҳақида далиллар тўплади.

Баҳром Алимов ўзи ишлаб турган заводда смена бошлиғи Михаил Любинскийни «тузлаган»и аниқланди. У отаси номидаги ТШИ-40-80 номерли «Москвич»ни Любинскийга 5 минг сўмга пуллади ва машинани икки ойдан кейин олиб боришга отаси номидан тилхат берди. Икки ой ҳам ўтди. Сотилган машина ўрнига Қўшназаровнинг ишдан чиққан машинасини олиб келди-да, Любинскийнинг гаражига ташлаб қочди.

Ремонтини кейин тўғрилаб бераман, — деди у Любинскийни кўриб қолган куни.

Алимов Сариоғоч районига йўл олди. Бу ерда ҳам узоқ яшай олмади. Қўй ўғирлаб қўлга тушди. Сувда чўкмайдиган, ўтда ёнмайдиган фирибгар яна Бекобод шаҳрида пайдо бўлиб қолди. Бу ерда Абдуғофур Бердиалиев билан танишишди. Унинг уйида маишатда бўлиб ўтириб, кўзи «Москвич» машинасига тушиб қолди.

— 500 сўм чўзинг, машинангизнинг ҳужжатларини тўғрилаб бераман, — деди «меҳмон». Хурсанд бўлган Бердиалиев 500 сўмни берди-ю, чапак чалиб қолаверди. Тажрибали терговчи иш бўйича 29 киши билан суҳбатлашди ва ниҳоят жиноятчиларни аниқлади. Б. Алимов ва М. Жалолов ўз айбларига иқрор бўлдилар. Яқинда фирибгарлар халқ суди олдида қилмишларига яраша жавоб берадилар...

Юқори Чирчиқ районида туғилиб ўсган Толиб Тўраев 24 йилдан бери милиция хизматида. У шу давр ичида оддий милиция ходимидан бўлим бошлиғи даражасигача кўтарилиб, қанча-қанча тартиб ва қонун бузарлар, безориларни тўғри йўлга солди. Жамоат ишларида актив қатнашиб, ҳамкасблари орасида катта обрў қозонган. Ҳозир у Тошкент область ички ишлар бошқармасида терговчи бўлиб ишламоқда. Мураккаб, оғир жиноий ишларни очишнинг Толиб Тўраевга топширилиши бежиз эмас.

Р. ИСҲОҚОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕАТР ВА РАССОМЛИК САНЪАТИ ИНСТИТУТИ

1974—75 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича 1 КУРСЛАРГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга: драма театри ва кино артисти (ўзбек группаси), қўғирчоқ театри артисти (ўзбек ва рус группалари). **Уқиш муддати 4 йил.**

Музикали драма театри артисти (ўзбек группаси), драма театри режиссёри (ўзбек группаси, фақат область маданият бошқармаларининг йўлланмалари билан қабул қилинади), санъат графикаси, бадиий кулолчилик, монументал-декоратив ҳайкалтарошлик, монументал-декоратив рассомлик. **Уқиш муддати 5 йил.**

Станокли живопись.театр-декорация рассоми, китоб графикаси. **Уқиш муддати 6 йил.**

Сиртқи бўлимга: драма театри ва кино артисти (ўзбек группаси, ўқиш муддати 5 йил), театршунослик, тарих ва санъат назарияси (ўқиш муддати 6 йил).

Институтга кирувчилар ректор номига ёзилган ариза билан биргаликда қуйидаги ҳужжатларни 1 июндан 10 июлгача топширишлари лозим: ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), олий ўқув юртига кириш учун характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, бош кийимсиз тушилган 3х4 см. катталикдаги 4 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасининг нусхаси.

ПАСПОРТ, ҲАРБИЙ БИЛЕТ, ЁКИ ҲАРБИЙ РУЙХАТДАН УТГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА ШАХСАН КУРСАТИЛАДИ.

11 ИЮЛДАН 25 ИЮЛГАЧА кирувчилар ўзбек тили ва адабиёти ёки рус тили ва адабиётидан (ёзма ва оғзаки), **СССР** тарихи (оғзаки), **ва танлаган мутахассислиги бўйича кириш имтиҳони топширадилар:**

Театр факультетига кирувчилар: драма театри ва кино артисти (шеър, монолог, ҳикоя, масал, импровизацион этюд, санъат масалалари бўйича суҳбат), музикали драма театри артисти, қўғирчоқ театри артисти (шеър, монолог, ҳикоя, масал, импровизацион этюд, музика ва вокаль қобилиятларини текшириш), драма театри режиссёри (драма асарини ёзма режиссёрлик анализи, санъат масалалари бўйича суҳбат, шеър, масал, ҳикоя, импровизацион этюд), театршунослик, драма асари ёки спектаклнинг ёзма анализи, санъат масалалари бўйича суҳбат;

Рассомлик факультетининг ҳамма мутахассисликлари бўйича кирувчилар: расм (натурадан бош ва фигуранинг этюди), живопись (натурадан бош ва ялонғоч фигуранинг этюди, композиция (берилган мавзуга композиция эскизини тузиш), лепка (фақат ҳайкалтарошлик, кулолчилик мутахассисликлари учун), тарих ва санъат назарияси (тасвирий санъат асарларининг ёзма анализи, ҳамда санъат масалалари бўйича суҳбат)дан имтиҳон топширадилар.

Стипендия умумий қоидага мувофиқ берилади. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Г. Лопатин кўчаси, 77-уй. Телефонлар 33-44-36, 33-28-84.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

12 МАЙ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Ешлар ижоди. 18.40 — «Ахборот». 18.55 — Идеология ва ҳаёт. 19.25 — **Экран ҳандаси.** 20.05 — Халқаро панорама (Москва). 20.35 — «Ахборот». 20.55 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Улик мавсум** (бадиий фильмнинг 1-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. 17.55 — МОСКВА. 18.25 — Концерт. 18.40 — Қувноқ стартлар. 19.25 — Янгиликлар. 19.35 — Қувноқ хоровод. 20.05 — **Қизлар мушоираси** (Тошкент). 20.35 — Концерт. 21.30 — Телефильм. 22.00 — Киноэкран янгиликлари. 22.30 — Композитор М. Фрадкиннинг ижодий кечаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Концерт. 19.45 — **Тянь-Шань қизи** (бадиий фильм). 21.25 — Чет эл эстрадаси концерти.

13 МАЙ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Телефильм. 18.35 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 18.55 — «Ахборот». 19.10 — Ставрополь ўлкасининг мукобил плани амалда (Москва). 19.55 — Бальзакнинг адабий портрети. 20.40 — Оламда нима гап? 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Улик мавсум** (бадиий фильмнинг 2-серияси). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 19.10 — Спорт гимнастикаси бўйича Ўзбекистон чемпионати (Тошкент). 19.55 — П. И. Чайковский номли V халқаро конкурси олдидан. 20.25 — **Балли, қизлар!** 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 — **Баскетбол:** СССР — АҚШ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/V да **Севги ва қилич.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 12/V да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/V да **Хотинимнинг эри,** 13/V да **Ҳалима.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қизил бадрезак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари — «КЎКЧА», ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қайнона — «СПУТНИК», (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Орзунинг ушалиши — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бу кишига девор писандмас — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Доктор Ивенс сукутда — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Орзунинг ушалиши — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қайнона — «ХИВА».

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

профессор, ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудири: тадқиқотларнинг геофизик методлари;
кафедра доцентлари: рус ва ўзбек журналистикаси тарихи, янги ва энг янги тарих, петрография;
кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, рус адабиёти, ўзбек совет адабиёти, сиёсий иқтисод, палеонтология, иқтисодий география.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Д-107 хона, кадрлар бўлими.

◆ ◆

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: госпиталь педиатрияси № 2;
кафедра профессори: госпитал педиатрияси № 2;
кафедра доценти: эндокринология курси бўйича госпиталь педиатрияси;
кафедра катта ўқитувчиси: фалсафа;
кафедра ассистентлари: патологик физиология (3), болалар касаллиги пропедевтикаси (3), биохимия (2), микробиология (2), госпиталь педиатрияси (2), физиотерапия курси бўйича факультет педиатрияси, патологик анатомия (2), умумий хирургия (2), нормаль анатомия, гистология, асаб касалликлари, ички касалликлар пропедевтикаси, гигиена (болалар ва ўсмирлар гигиенаси билан), рентгенология, фармакология, суд медицинаси, нормаль физиология;
кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия, даволаш физкультура ва врач назорати (2), тиллар (лотин тили — 1, инглиз тили — 1, рус тили — 1). КПСС тарихи.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент-140, Чермет кўчаси, 103-бет.

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент Политехника институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари институт доценти Ж. М. Халиловга отаси

Мирзахалил АҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01464. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 110.